

1740 26 1/2 23/1
DE
CANTHARIDIBVS
PROSPERAE ADVERSAEQVE AVCTORI-
BVS VALETVDINIS

PRAESIDE

**CHRISTIANO GOTTFRIED
STENTZELIO**

ARTIS SALVTARIS AC PHILOSOPHIAE DOCTORE
CHIRVURGIAE ET PATHOLOGIAE PROFESSORE
PVBLICO ORDINARIO

DIE IX. NOVEMBRIS. AO. CIOIO CC XL

PRO LICENTIA

SVMMOS IN MEDICINA IMPETRANDI
HONORES ET PRIVILEGIA

DISPVTABIT

IO. GEORGIVS HERRMANNVS
MED. CANDIDATVS.

VITEMBERGAE

EX OFFICINA EICHSFELDIANA
ACADEMIAE A TYPIS.

2.

DE
CANTHARIDIBVS
PROSPERAE ADVERSARQVE AVCTORI
BVS VALETTVDINIS

PRÆSIDÈ
CHRISTIANO GOTTFRIED
STREITZELIO
ARTIS SÆVARIÆ AC PHILOSOPHICÆ DOCTORI
CHIRURGICÆ ET PATHOLOGICÆ PROFESSORI
TYBICO ORDINARIO

DIE 12 NOVEMBRIS A. O. C. 1772
PRO LICENTIA
SÆVARIÆ IN MEDICINA IMPETRANDI
LONDRES ET PRIVILEGIJ
DISCVTABIT
IOSEPHVS HERRMANNVS
M. D. CANDIDATVS

ALTEMBERGAE
EX OFFICINA P. H. SCHNEIDERI
ACADEMIAE & TYBICI

DE CANTHARIDIBVS
PROSPERAE ADVERSAEQVE AVCTO-
RIBVS VALETVDINIS.

I.

deestabatur olim, quinimo execratur ad-
huc, horretque, horribiles, magna, qua
maius nihil tum erat, Roma, Romano-
rum, quos Romanae, Romanis priscis
indignissimae, a prisca maiorum suarum
fide, sinceritate, castitate, ceterisque uir-
tutibus alienissimae coniuges, uenenis, hunc in finem
praeparatis, datisque, e medio sustulerant, Principum,
Opimatuumque, neces, & strages. Veneficii quaestio, in-
quit VALERIVS, (a) & moribus, & legibus Romanis
ignota, complurium matronarum patefacto scelere, orta
est; quae, cum uiros suos clandestinis insidiis ueneno peri-
me-

A

(a) Dictis factisque memorabilibus, cum Lipsii notis, in 12mo, Am-
stelodami, 1647. ed. lib. 2. cap. 5. exempl. 3. p. 67.

merent, unius ancillae indicio protractae; pars capitali iudicio damnatarum, centum septuaginta numerum expleverunt. Abominabatur peraeque, ac damnabat, florens Roma, Romani interitum Equitis, Costini, ampla & intima Neroni amicitia deuincti, aetate, opibus, honoribus beati, & florentis, qui, lichene, ut uocant, peculiari, & Aegyptiis tunc familiari, & quasi proprio morbo laborans, imprudenti, prudentibus abominando medicis, cantharidum potu, quem, teste PLINIO, (b) Aegyptius medicus, quid dico, medicus? medicinae prostibulum, auersum a ratione, & inimicissimum mentis, praescripserat, praematura uiolentaque abreptus fuit morte. Deplorant & hodie infensa, quae genuini artis salutaris cultores, cum huiusmodi hominibus, a solido & rationali medicinae studio alienissimis, atque in perpetuum eiusdem dedecus atque opprobrium natis, inconsulte ac temere permixti & confusi, tulerunt, sustinuerunt, fata, factorumque & seruitutis onera, adeo tristi, adeo dura, ac tanta iniuriarum ui, impetuque, sociata, ut boni peraeque malique artifices, tanquam reformidanda artis nefandae, & mortalium saluti officientis, simulacra, e ciuitate, ciuitatum omnium tum regina, reiecti relegatique fuerint. Quis pessimum pessimi hominis facinus excusabit? Sed, quis, uitium, huiusmodi imputandum nebuloni, ipsi arti saluari, uerisque ac sedulis illius studiosis & fautoribus, irrogabit? Peccauit hic omnino medicus, medici solum superbiens nomine, eoque plane indignus; medicina uero, omnis tum criminis tum culpa expers deprehenditur. Peccauit sane, quod nemo inficias ibit, homo, ex Aegypto, per Neronem, Caesarem, Christianae pestem Religionis, in humani perniciem generis natum, uocatus, accessit, qui, medici larua usus, hospes in rebus, ad usum medicum prudenter & cum iudicio applicandis, notas ignorando uires remediorum, remedia saluberrima, in
perni-

(b) Hist. Natur. edit. Frobeniana, in folio, lib. 29. cap. 4. p. 526.

perniciosissima commutauit uenena. Minus sufficientem, minusque iustam inuenio rationem, alium prorsus Plinianae sententiae, admodum perspicuae, & distinctae, sensum affingendi, eoque, coniectura, ingeniose excogitata, procedendi, ut, LANGII (c) auctoritate motus, uictus, Plinium, non re, sed uerbis, refutantis, suspicer, uti idem scribit: Cossinum potius, externa cantharidum applicatione, quae, sua uirtute caustica, lichenes, psoras, lepras, & duros ac callosos in plantis pedum & digitorum clauos, extirpare solent, quam interna cantharidum potione, quae nihil ad lichenis curam conferat, periisse. Verum enim uero, nullum plane suspicio & coniectura locum habet, ubi clara, plana & distincte expressa prostant uerba, inanum opinionem studiorum, & huiusmodi suspitionis artificium, quo Langius delectatur, penitus elidentia, euertentia. Quid pluribus opus? Plinius, cantharidum potum commemorat, ne uerbulo quidem, externi cantharidum usus, describendo mortem Cossini, mentionem faciens. Quibus merito addendum, quod haud pauci ex antiquis medicis, quos multi recentiorum securi sunt, cantharidibus, uti euidentissime sequentibus, ex ipsis auctorum scriptis, demonstratur, scopo abundans serum eliminandi, stagnans & uiscidum resoluendi, obstructas partes aperiendi, calculum minuendi, pellendi, uniuersique impuritates corporis per renes ac uesicam urinariam euocandi, euacuandi, interne usi fuerint.

II. Nihilò secius, licet haec sententia claris argumentis ac documentis lucens, omnibus appareat, internum aequè cantharidum, ut exitiosissimorum uenenorum, usum, iam priscis medicinae cultoribus, aliisque, notum, & inuisum, in maxima hominum odia peruenisse, docent literarum, quae reliquerunt, monumenta. Ita Caius, apud CI-

A 2

CERO-

(c) Epistol. Medic. edit. Wecheliana, in quo, lib. I. Epist. 47. p. 233.

CERONEM, (d) tribunus plebis seditiosus, qui P. Africano uim attulisse existimatus est, accusante L. Craſſo, cantharides sumiſſe dicitur. Ita Theodorus, eodem Tullio auctore, (e) Lyſimacho, mortem minitanti, regebat: magnum uero effecisti, si cantharidis uim conſecutus es. Inde OVIDIUS (f) quoque, inuidum, tristiſſimis omnibus perſequens, omnibusque precibus deſertans, execrans, execrationibus aliis, hanc demum adiungit: cantharidum ſuccos, dante parente, bibas! Haud aliena ab hoc nostro instituto ſunt, quae PLINIUS, (g) citati exemplo Coſſini praemittit, hiſce uſus: cantharides, uenena eſſe, potas, praecipuum ueſicae cruciatum producen-tes. Idem (h) praeterea refert: cantharides obiectas eſſe Catoni Vicensi, ceu uenenum uendidisset in auctione Regia, quoniam eas ſeſtertiis ſexaginta addixerat. Alio PLINIUS (i) loco, cantharides, medicamenta, uenenum ſecum habentia, appellat, atque hinc uaria, uariis locis, (k) remedia, noxias earum uires infringentia, commendat. Erodentem denique & exulcerantem cantharidum uirtutem eſſe, cauendumque, ne exulcerent alte, idem (l) prudenter monet. Simile prorsus de cantharidibus iudicium GALENUS (m) tulit, eaſdem, non uenena modo, urinariam lae- dentia ueſicam, nominans, ſed diuerſa quoque ſubſidia, metuendis hinc incommodis proſpicientia, in curationem ual-
letu-

(d) Epistol. ad Famil. lib. 9. epist. 21. ad Paetum, Oper. cum notis Gruteri, edit. Frobeniana, in fol. Tom. 3. p. 77. (e) Tuſcul. Quaest. lib. 5. cap. 40. ed. cit. Tom. 4. p. 135. (f) lib. in Ibiu, uerſ. 188. edit. Aldi, in 8uo, Tom. 2. p. 214. (g) l. c. & p. cit. (h) lib. & cap. cit. ſine. (i) H. N. ed. cit. lib. 11. c. 35. p. 190. (k) lib. 20. c. 13. p. 369, & cap. 20. p. 376. lib. 23. cap. 1. p. 417. & cap. 2. p. 420. cap. 4. p. 422. & 423. lib. 28. cap. 9. p. 504. lib. 29. cap. 4. p. 525. (l) Plinius, lib. 29. cap. 6. p. 528. (m) Oper. Baſilae, 1538. in fol. Graece ed. Vol. 2. lib. 1. de compoſ. remed. ſec. gen. cap. 1. p. 312. ubi, *κύστη δ' αὐ μόνη ὑπὸ τῶν κανθαριδίων ἰα-
σασθῆναι*, commemorat.

letudinis, praescribens. (n) Maiorem adhuc sedulitatem atque attentionem animi, in delineandis ueneni, quo cantharides scitent, uiribus, & operationibus, adhibuit DIOSCORIDES, (o) &, qui hunc, genuinam uerborum & sententiarum, in eodem occurrentium, significationem & sensum declarando, optime interpretatus est, MATTHIOLVS, (p) sequentia, quae exhibitis succedunt cantharidibus, mala, incommodaque, enumerantes: omnium quippe partium, ac uiscerum, ab ore ad uescicam usque, erosionem, inflammationem, pici aut cedriae similem saporem, difficilem urinae excretionem, mictum cruentum, tormina, & excrementa alui frequentia, de dysenteriae natura participantia, animi deliquium, uertiginem, mentis alienationem. Hos, auctoritate horum motus, secutus fuit AVICENNA, (q) qui sua ex Galeno partim, partim ex Dioscoride, Arabum more, defumfit, ac primum cantharides, inter uenena, uescicae inimica, retulit, (r) deinde animalibus, homines male afficientibus, interficientibus, annumerauit, (s) adiungens mox, quae internum earum usum excipiunt, detrimenta, (t) una cum remediis, contra eadem directis. (u) Eadem, iisdem plane

A 3

ne

- (n) Oper. ed. cit. Vol. 2. lib. 2. de Antidot. cap. 10. p. 445. (o) Oper. edit. Wecheliana, in fol. lib. 6. seu de Alexipharmacis, cap. I. p. 402. ubi sequentia leguntur: *Τοῖς ἐν κανθαρίδας προσημακταινοῖς παρίσταται χαλεπώτατα σημεῖα· κίθον γὰρ ἀπὸ τῆς σωματικῆς μέχρις πάντων δακνῶν δόκει αὐτοῖς, καὶ κατὰ τὴν γένειν πίσην ἢ κίθριν ὁμοίον τι ἐν κίθριν· φλεγμῶν δὲ τὸ διῆιον υποχολδριον, καὶ δυσσώβρι ποδωκίαι, καὶ αἷμα πρὸς τὰς δι' ἕσων φέρεται αὐτοῖς κατὰ κελίαν ὁμοία τοῖς ἐν δυσσώβριον, λεπτοδυσίαις τε καὶ αἷμας καὶ σκοποδίναις περιπίπτουσιν ἐπὶ τέλει δι' παραφύεσσι τὴν διὰ τὴν* (p) Commentar. in Dioscoridem, Venetiis, ex officina Valeriana, 1565. in fol. edit. lib. 6. cap. I. p. 1409. & 1410. (q) Oper. cum Gerardi, Aepagi, Mongii, Costaci, notis, in fol. Venetiis, apud Iuntas, 1608. edit. Tom. I. lib. 2. Tr. 2. cap. 205. p. 307. & lib. 3. fen. 14. Tract. 4. cap. 13. p. 785. (r) Oper. edit. cit. Tom. 2. lib. 4. fen. 6. Tract. I. cap. 2. p. 198. (s) eodem Tomo, lib. & fen. cap. 2. p. 208. (t) Tom. lib. & fen. cit. cap. 3. p. 208. (u) cap. cit. sine.

ne uerbis, innumeris adhuc medicis antiquis, ex quibus, a-
nonymum (x) nominare, illique VIRSVNGIVM (y) so-
ciare, sufficit, relata ac notata de cantharidibus leguntur.

III. Fuere pariter multi ex recentioribus, qui ueterum,
quos modo citauimus, uestigia prementes, ex eodem fun-
damento, pro pernicioso cantharides uenenis habuerunt,
& habent. Adeo acre cantharidum uirus, ex WEF-
FERI (z) mente, est, ut idem, cum igneis mercurii sublimati,
ueneni inter mineralia acutissimi, fortissimi, particulis, com-
paret. Ipse FRICCIUS, (a) strenuus alias uenenorum, quae
generosâ eidem remedia audiunt, defensor, ingenue tamen
fateretur: quod internus cantharidum usus, excitata prima-
rum uiarum & uiscerum exulceratione, inflammatione, acer-
bissimum dolorem, nauseam, uomitum, mictum cruentum,
aliaque grauiora symptomata, ipsamque generet mortem.
Nemini igitur mirum uideatur, quod PARACELSVS,
(b) HELMONTIVS, (c) TRINCAVELLVS, (d) MERCV-
RIALIS, (e) HOLLERIVS, (f) CASTELLVS, (g) CHA-
RAS, (h) SCHROEDERVS, (i) HOFMANNVS, (k)
WEDD-

(x) libro, qui uocatur: Ortus sanitatis, impress. Moguntiae, per la-
cobum Meydenbach, Ao. 1491. in fol. Tom. 2. tract. de animalibus,
uitam in terra ducentibus, cap. 19. (y) Prax. Med. ab Vffen-
bachio 1605. in fol. ed. Part. 7. cap. 4. p. 77. & 78. (z) Cicu-
tae aquaticae historia, & obseruationibus, Basileae, in 4to, 1679.
edit. p. 306. (a) Tractat. de Virtute uenenorum medica, Vl-
mac, in 8uo, 1701. cap. 5. mox ab initio, p. 161. (b) Lib. I.
de Tartaro, tr. 3. cap. 2. in not. & lib. 2. de tart. tr. 3. cap. 5. in
not. (c) Opuscul. inaudit. cum reliquis operibus, Francofurti,
in 4to, 1682. ed. tract. de lithiasi, cap. 5. §. 17. p. 33. & 34. (d)
Epistol. med. 24. (e) Lib. de uenenatis morbis, & uenenis,
cap. 14. (f) De mat. chirurg. lib. 3. cap. 5. (g) Lexico me-
dico, sub nomine: Cantharides, p. 131. & 132. (h) Pharma-
copoea Regia, Tom. 2. lib. 2. part. 3. cap. 14. p. 190. & 191. (i)
Pharmac. Med. Chym. lib. 5. class. 4. no. 98. p. 340. (k) Cla-
ue Pharmaceut. Schroederiana, lib. 5. sect. 4. §. 76. p. 703. &
704.

WEDELIVS, (l) HERMANNVS, (m) KOENIGIVS, (n) LEMERY, (o) POMET, (p) & sexcentum alii, cantharides, ore assumendas, tum improbant plane, tum plures cautelas, in earum propinatione, sedulo obseruandas, serio inculcent. Inter quos laude & assensu prae aliis omnino dignus uideatur CASTELLVS, (q) qui, conquisitis, & explicatis, diuersorum medicorum, quibus internus cantharidum usus ardebat, sententiis, & consiliis, hac demum formula iudicium suum concludit, & comprehendit: Enim uero, quid cogit nos ad suspecta, & cum tanto coniuncta periculo, confugere, cum, in tanta medicamentorum, quae possidemus, farragine, tutiora, quibus abundamus, abunde nobis satisfaciant. Scitis igitur & praeceptis aequissimis, utilissimisque, si ea, quae modo commemorata, attendas, annumerandum, quod tuetur POMET, (r) ad Regium Regis Galliae edictum prouocans, ex cuius mente, nullus pharmacopoeorum, ulli homini, de malis ulla ex ratione suspecto, cantharides, aliorum more uenenorum, quorum, ut saluti uitaeque humanae exitiosorum, uenditio publica, publica lege interdicta est, exhibere, aut uendere potest, uel debet, nisi exacte compertum habeat, easdem, uescicatorii loco, externe solum adhibendas esse. Proinde IOSEPHVS HALL, (s) grauibus horum auctorum, fide dignorum, testimoniis, multiplici suffultis experientia, nixus, perpensa coloris uiridis aureique, multiplici uarietate splendescens, quo hae muscae gaudent, elegantia, deterrimum uirus occultante, hunc in modum

(l) Amoenitat. mat. med. lib. I. Sect. 2. cap. 6. p. 91. & lib. 2. Sect. 2. cap. 5. p. 342. cap. 10. p. 387. (m) Cynosura mat. med. cum Henningeri & Boecleri comment. ed. Part. 2. p. 55. & 56. & 57. (n) Regni Animalis Sect. 3. no. 5. p. 334. & sequ. (o) In *vollstaendigem Materialien-Lexico*, in fol. ed. sub uoce: Cantharides, p. 256. & sequ. (p) In *dem ausfrichtigem Materialisten*, in fol. ed. Part. 2. cap. 22. p. 534. (q) l. c. p. 132. (r) l. c. (s) Meditat. Subitan. 48. p. 66. & 67.

modum ingeniose de cantharidibus ratiocinatur: Quam pulchra colorum mixtura in musca hac cernitur? nulla tamen, uti aiunt, in toto muscarum genere aequae uenenosa, ita, ut uel extimo manus contactu interna corporis uiscera corrodat. Non animantibus saltem, sed plantis quoque, ac frugibus, rosis praesertim florentibus, infestas ac periculosas esse cantharides, refert PLVTARCHVS, (r) scire eandem cum malitiosis & uersutis calumniatoribus, bonam honestorum existimationem falsâ accusatione obrerere & euertere conantibus, conferens.

IV. Quomodo uero, his ita constitutis, celeberrimorum medicorum, illis, quae iam adduxi, & sibi inuicem, contradicentium, sententiae, qui, nec a rationibus, nec ab experimentis, exoptatum interni cantharidum usus effectum probantibus, imparati sunt, satisfacies? Et solas cantharides, & cantharides cum aliis medicamentis sociatas, HIPPOCRATES, (u) GALENVS, MERCVRIALIS, (y) BARTHOLINVS, (z) BLANCARDVS, (a) WILLISIVS, (b) ZACCVTVS, (c) PLATERVS, (d) SCHMIDIVS, (e) SCVLTTETVS, (f) FERDINANDVS, (g) GVLDENKLEE, (h) BALLONIUS, (i) SCHROECKIUS, (k) SPI-

- (r) Oper. Xylandro interprete, Francofurti, in folio, ed. Tom. 2. de inuidia & odio, p. 537. Καθάρτη γὰρ αἱ κανθαρίδες ἐμψύονταί μάλιστα ἀνμάζοντι οἷα καὶ τοῖς ἑσθάλει ἐδοῖς, ἕως ἰ φθόνος ἀπτεταί μάλιστα τῶν χρηστῶν καὶ ἀνθρώπων πρὸς ἀρετὴν καὶ δοξάν ἡδὼν καὶ προσώπων.
 (u) Oper. Geneuae, 1657. in folio, cum Oeconomia Foefiana, ed. Sect. 4. lib. de rat. uictus in morbis acutis, p. 406. & Sect. 5. de Intern. affect. p. 552. (x) Oper. Basilcae, in folio, 1538. Graece ed. Part. 2. lib. 3. de simplic. medic. uirtut. cap. 22. p. 40. (y) lib. 2. de morb. puer. cap. 3. in fine. (z) Cent. 5. hist. 82. (a) Chirurg. lib. 3. cap. 35. (b) Oper. in mai. 4to, Amstelodami, 1682. ed. Pharm. ration. Sect. 4. cap. 2. p. 60. b. (c) De Medic. Princip. hist. lib. 3. obs. 117. dubio 67. p. 395. (d) Obseruat. lib. 1. p. 239. (e) Specul. chirurg. lib. 4. p. 829. (f) Ephemer. Nat. Cur. A. 5. & 6. obs. 148. (g) Hist. 81. cap. 2. qu. 88. p. 260. & 261. (h) lib. 4. cap. 5. obs. 15. (i) lib. 1.

(k) SPILENBERGIVS, (l) & MYNSICHTVS, (m) interne, ad morbi comitialis, aquae intercutis, suppressionis lortii, calculi renalis, obstructionis menstruae, similibusque medelam morborum, adhibendas, commendant. Nonne pertinaces & graues magnorum & desperatorum morborum causae generosis & potentibus subigendae ac remouendae remediis? Nonne Herculeis affectibus Herculeae opponenda medicamenta? Nonne diuturnis infirmitatibus, a ferofarum colluue impuratum, nervos prementium, premendo relaxantium, relaxando debilitantium, ortis, salia acria, & quaeuis subsidia, iisdem abundantia, opem atque auxilium ferunt optimum & praesentissimum? Nonne hinc cantharides, salium uolatilium oleosorum, & penetrantium, quibus saturatae sunt, ministerio, mendedae nimiae partium solidarum laxitati, eliminando sero excedenti, resoluendisque humoribus crassis ac stagnantibus, maxime conueniunt? Non ita saltem diuersi auctores de cantharidum principiis, & quae ab illis dependent, uirtutibus, ratiocinantur, sed suis quoque rationibus haud leue pondus, per allata, ad quae prouocant, testimonia, exempla, & experimenta, addunt. En HIPPOCRATIS, (n) quo, si excellentis praestantiam ingenii, limati politique acumen iudicii, & multiplicium, quas constanti usu exacte perspectas habuit, rerum custodiam, & exercitationem, respicias, nemo inter medicos felicior, nemo praestantior, aut peritior, unquam fuit, consilium, rationibus haud destitutum, nec desiderato exoptatae operationis eventu carens! Cantharides sunt, quas, in puluerem redactas, & uino dilutas, Couis noster, ad regii extirpationem morbi, ex temulentia, & rigore, hyemis tempore, orti, commendat. Cantharides etiam quatuor, praecipit idem, (o) B
fine

conf. 52. (k) Ephem. N. C. A. 1. Schol. ad obs. 133. (l) App. Ephem. N. C. ad obs. 133. A. 1. (m) Armam. med. chym. 5. 8. (n) Oper. ed. cit. Sect. 5. lib. de intern. affect. p. 552. (o) Hippocrates, l.c.

stagnantium congestio, circa hepar, eius praecipue gibbosam partem, adest. Maior adhuc huiusmodi generosi remediū erit utilitas, utiliorque & felicius usus, & operatio, si icterus, ab allegatis ortus causis, hyeme, quam frigida humidaque tempestas, solidorum laxitatem, ac fluidorum visciditatem, augens, comitatur, ingruat; quod pariter, in cantharidum, hic commendatarum, praescriptione, diligenter aduertendum esse, Hippocrates praecipue indicauit. Praeterea, ne acria, & penetrantia, quibus cantharides refertae sunt, salia, aliquam neruis visceribusque iniuriam labemue inferant, non albo duntaxat uino, puluerem, ex tritis confectum cantharidibus, diluendum, temperandum, sed, addito etiam melle, corrigendum, eiusque acrimoniam impliendam esse, Cōs noster sobrie monet, ac serio suadet.

V. Ex eodem fundamento, iisdem fundato rationibus, iisdemque stabilito experimentis, Diuus Senex (r) cantharides peraeque, ut utiles, & congruas, ad aquae, extra uasa profusae, & inter cutem diffusae, euacuationem, laudauit, laudans hunc in finem potionem, ex cantharidibus & aqua paratam, eo, quo sequentibus innuitur, modo, adhibendam. Potionem, inquit, (s) aquae inter cutem effusae & stagnanti euocandae seruientem, concinnabis, si cantharidum trium, ablati cuiusque capite, pedibus, & alis, corpora contrita, tribus aquae cyathis miscens, exhibueris, hac, in eiusdem usu, usus prudentia, prudentique regimine, ut, quam primum aegrotus ex epoto laborarit medicamento, calida perfundatur, ac oleo prius unctus, ieiunus bibat, edatque panes calidos ex oleo. Non putet quis, praeceps in iudicando, cantharides ab Hippocrate, ut specificum omnis aquae intercutis, a quacun-

B 2

que

(r) Oper. ed. cit. Sect. 4. lib. de rat. uict. in morbis acutis, p. 406.
 (s) S. l. & p. c. Πόμα ὑδροπιπῶντι κανθαρίδων τρεῖς, ἀφελὸν τῆν κίθαλην ἰκάτους, καὶ ἴδας, καὶ πτερά, τρεῖς ἰν τρισὶ καλθοῖς ὕδατος τὰ σάματα, σκοτὰν δὲ ποτῆν ὁ πῶν, θερμῶν βρεχέθων, ὑπαλειψάμενος δὲ προτεροῦ, ἡστὶς πῶντα, ἰδῶντα δὲ ἀργῶς θερμῶς ἐξ ἀλείφματος.

que causa ortae, remedium, commendari; commendantur cantharides, ut fortius stimulant, stimulo, debilem & intermortuum fere uiscerum uasorumque motum excitans, excitando, uires motus mechanici restaurans, restauratis simul, quae suppressae partim, partim imminutae, ac retardatae, praesens malum augebant, malaque malis cumulabant, impuratum serosarum, e corpore eliminandarum, secretionibus, atque excretionibus. Lenioribus quippe, & tioribus, quorum plura aliis locis hunc in finem Hippocrates praescripsit, frustraneo adhibitis effectu, idem, dubiam spem, uti loquitur CELSVS, (t) certa desperatione potiore esse, ratus, ad potentiora confugiendum, fortiorique, qualis in cantharidibus haereat, stimulo, uniuersi compagem corporis, ab excedentis, &, tum in uasis circulantris, tum extra eadem stagnantis, quo tubuli fibraeque refertae, pressae, obrutaeque flaccescant, feri abundantia, unica hic ueraque tam grauis morbi causa, liberandam esse, consulebat. Sunt itaque cantharides, ex mente Coi nostri, extremum subtercutanei, uti ab AVRELIO VICTORE (u) uocatur, morbi, ad quod, ut sacram anchoram, tandem properare deceat, remedium. In illo, inquam, hydropis essentialis statu, locum habent cantharides, ubi, ex sententia CELSI, (x) satius est, anceps experiri auxilium, quam nullum. Sunt omnino cantharides, desperatum desperatae aquae intercutis medicamentum, spem non desperatissimam faciens, si, uisceribus adhuc integris, nullo obsessis scirrho, nullo erosio ulcere, similibus grauiori lae, radicalis medelae experte, affectis, morbus ille a nullo alio dependet morbo, sed omnis culpa, primaque illius origo, & causa, in neruis flaccidioribus, nimia affluentis effluentisque aquae copia oneratis, consistit, ita constitutis, ut non uniuersum modo corpus, omnesque id componen-

(t) De Med. ed. cit. lib. 5. cap. 26. p. 323. (u) lib. 4. cap. 14.
(x) lib. 2. cap. 10. p. 84.

ponentes partes solidae, aqua, extra uasa profusa, collecta, cumulatque, repletae ac distenta turgeant, sed sanguis ipse, uasaque, quae eundem continent, ac uehunt, ex seri, quo sanguis, aquae instar, diffluit, seroque, quam sanguini, similior existit, abundantia, praeter naturam obfusa & quasi inundata sint. Tum quippe, cuneo cuneus trudendus, protrudendus est; tum, nonnisi fortissimo irritante, aliquid proficiemus; tum fere, uti sentit Medicus Romanus, (y) quos ratio non restituit, temeritas adiuuabit. Alterum illud uero ignorari non oportet, uti monet CELSVS, (z) quod non omnibus aegris, eodem morbo laborantibus, eadem auxilia conueniant. Nam, ex eiusdem auctoris (a) monito, inter iniria non difficillima est dicti, de quo agimus, morbi curatio, si imperata sunt, quies, sitis, inedia; at, si malum inueterauit, non sine magna molestia discutitur. Et idem, in cantharidum, aquam intercutem curandi ergo, praescriparum, usu, perpendendum, obseruandum; eadem enim, in eiusdem mali, uetustate corroborati, & deterioris redditi, augmento, praesente iam urgenteque diuersarum partium inflammatione, summaque uirium prostratione, minus conueniunt, conueniente hic cum experimentis, consilii, ac monitis, quae GALENVS, (b) FERDINANDVS, (c) ZACVTVS, (d) alique suppeditant, sana ratione, certissimo rationalis medicinae fundamento, firmissimoque fulcro. Nihil autem horum utique perpetuum esse, ut uerbis CELSI (e) utar, docet modo citatus GALENVS, (f) qui, in explicatione sententiae Hippocraticae, antecedentibus uentilatae, occupatus, binis obseruationibus, binisque experimentis, imprudenter institutis, sinistrum infelicemque cantharidum, in hydropis medela exhibitarum,

B 3

usum,

(y) Celsus, lib. 3. cap. 9. p. 146. (z) lib. 3. cap. 1. p. 119. (a) Celsus, lib. 3. cap. 21. p. 171. (b) Oper. ed. cit. Part. 5. Comment. in librum Hippocratis, de ratione uicibus acutorum morborum, p. 116. (c) Histor. med. 38. p. 117. (d) Princ. hist. lib. 3. cap. 19. p. 515. (e) Lib. 3. cap. 4. p. 126. (f) l. c.

usum, aegrotis hinc uita defunctis, confirmans, hac tandem, qua concludit interpretationem, clausula, (g) sibi ipsi, Hippocrati contradicturnus, contradicere uidetur: Reperiri nempe quosdam, qui remediis, ex cantharidum compositione praeparatis, ac, scopo lotium ciendi, ciendoque idem, abundantem euacuandi aquam, adhibitis, sine detrimento utantur, usque fuerint. Si itaque cantharides, in quibusdam, sine omni corporis labe, atque iniuria, promotae auctaque lotii secretionis, & excretionis, minuendae & remouendae excedentis sericopiae seruiunt, certum hinc & egregium necessario erit, quod huiusmodi hominibus cantharides praestant, emolumentum.

VI. Ne igitur oleum & operam perdamus, operae, quam ipsa iniungit necessitas, pretium erit, ut, ex hoc inextricabili & multis grauibusque difficultatibus impedito contradictionum, & experientorum contrariorum, contrarios cantharidum effectus probantium, quorum plurima, sequentibus sistenda, & explicanda, adhuc restant, labyrintho euasuri, ab ipsis cantharidum natalibus, & principiis, natura notis, & arte chymica erutis, certiora sententiae nostrae, usui & sanae rationi, optimis rerum medicarum magistris, congruae, argumenta repetamus. Diuersa, quae cantharidibus impostuerunt, nomina, haud perquiremus; nec de uariis cantharidum, quas alii aliique medicorum suppeditarunt, descriptionibus ac definitionibus solliciti erimus, nec, quae earum patria, origoue, examinabimus, nec diuersas, quas ALDROVANDVS (h) allegat, cantharidum species, commemorabimus, nec partium, quibus cantharides compositae, sectionem, examenque anatomicum, instituemus. Nostra nihil refert, nobisque perinde erit, siue cantharides, cum ARISTOTELE, (i) uermes, ex erucis

(g) I. c. Εστὶ γὰρ ἡ ἀληθὴς Φαρμάκων διὰ κανθάριδων σκευασμένη κερχρμίνος τινὸς ἀπὸ βλάβης τῶν πινόντων αὐτὸ. (h) lib. 4. de insect. cap. 4. (i) Oper. in 8uo, Aureliae Allobrog. ed. Tom. I. hist. Animal. lib. 5. cap. 19. p. 946.

erucis fici, pini, piri, atque etiam sentis caninae, ortos, uel cum LINDESTOLPE, (k) uirides pini erucas, appelles, siue easdem, cum HERMANNO, (l) animalia oblonga, alata, parua, aureo uiridique distincta colore, sapore primum nullo, hinc acerrimo, piceo, urente, erodente, odoreque, cum recentes sunt, foetidissimo, praedita, dicas. Sufficit nobis, sufficietque beneuolis & prudentibus lectoribus, si iidem una nobiscum sciant, per cantharides, quarum discrepantes uires antecedentibus iam delineauimus partim, partim sequentibus uberius enodare annitemur, muscas illas rereces, uiridi aureoque resplendentes colore, quae in Hispania, Italia, aliisque locis calidioribus frequentes, Hispanicae, Germanis, *Spanische Mücken*, uocantur, intelligi. Cantharis uero, citatum modo infectum, siue principia, & uirtutes, siue modum applicandi, agendique, consideres, tum a cantharide, uermiculo, quem, noctilucam, siue cicindelam, dicunt, tum a cantharide, herba, quam sub nomine fumarinae, DIOSCORIDES (m) descriptam sistit, maxime differt. Ac, licet cantharides, a cantharo, uoce, scarabaeis, notissimis infectis, competente, quasi exiles canthari, uel scarabaei, nomen suum acceperint, cum his tamen, uel cantharellis, uermibus nempe maialibus dictis, uel cum cantharo, pisce squamoso, quem, ut immundum, immundo cibo, stercore uescerem, & in luto uersantem, Iudaei, teste BOCHARTO, (n) respiciunt, minime commiscendae aut confundendae sunt. Abhorret porro a proposito institutique nostri ratione controuersia, inter HAGENDORNIUM (o) & LANGIUM de cantharidum ortu, agitata, quorum (p) ille, has modo allegatas

(k) libro de Venenis, a me edito, cap. 4. thes. 8. p. 134. & 135. (l) Cynofura mat. med. ab Henningero & Boecklero fusius explanata, Part. 2. p. 55. & sequ. (m) Oper. ed. cit. de mat. med. lib. 4. cap. 110. p. 286. (n) Hierozoico, in folio, Opera Clodii, Francofurti ad Moenum, 1675. ed. Part. I. lib. I. cap. 6. p. 42. (o) Cynosbatol. p. 96. (p) Conf. Chabracus, Sciagraph. stirp. p. 108.

tas muscas, ex uermibus, intra sentis canis, quam Graeci *κυνόβατον* nominant, spongiis commorantibus, facta paulatim mutatione, generari, asserit, quod hiece, repudians, ac negans, perhibet, easdem turmatim ad nos ex aliis regionibus accedentes, licet in oris nostris coire uideantur, ouula tamen nec ponere, nec pullos excludere, cum omnes, quouis tempore, unius eiusdemque magnitudinis conspiciantur. (q) Quemadmodum uero cantharidum ortus, si attendamus FRANCISCI REDI (r) demonstrationem, reperitis innixam experimentis, ex ouulis, eodem, ut alia infecta, modo, generatarum, arcessenda, ita RENODAEI (s) sententia, qui, ARISTOTELIS (t) uestigiis inhaerens, cantharides ex putredine putridaque materia produci statuit, omni prudentum assensu destituta, relinquenda. Tamerisi, scribit LANGIUS, (u) nostris in oris subinde largam illarum uideas adesse copiam, tamen aduentus & discessus fere unum idemque sunt, &, alimento deficiente, auolant in alium locum, ita, ut uix per quadriduum uno in loco subsistant, sed, uti turmatim accedunt, ita tandem rursus turmatim recedunt, & dubio sine loca calidiora, qualia sunt, Sicilia, Italia, ac Hispania, sibi quaerunt; hinc fit, ut his nostris in oris, etiam si coire uideantur, oua tamen non ponant, nec pulli excludantur, aut uideantur, sed omnes unius eiusdemque magnitudinis conspiciantur. Temeraria proinde vulgi censenda opinio, temere, uti testatur LACHMUND, (x) credentis, cantharides, exacto septem annorum spa-

(q) Conf. Boeclerus, in notis ad Cynof. Mat. med. Hermanni, ed. cit. Part. 2. p. 57. (r) Experimentis circa generationem insectorum, Amstelodami, in 12mo, 1671. editis. (s) Dispensat. Galenico-chymico, Hanouiae, in mai. 4to, 1631. ed. lib. 3. de mat. med. cap. 34. p. 337. & 338. (t) Oper. ed. cit. Tom. I. l. 5. de hist. animal. c. 19. p. 946. (u) Oper. cura Riuiini, Lipsiae, in folio, 1704. ed. Part. I. p. 430. (x) Misc. Cur. Dec. I. An. 4. & 5. obs. 186.

spatio, Germaniam adire, mox denuo eidem ualedicentes; cum tamen quotannis apud nos, stas, quae exacte obseruanda sunt, temporibus colligantur, collectae ad Batauos & Hispanos, teste LANGIO, (y) mittantur. Hoc uero inter omnes, ut certum, certis euietum testimoniis, constat, quod cantharides, in regionibus calidioribus, non frequentes tantum, sed diuersae etiam, ac multiplices, uariis uariarum arborum, fruticum, & herbarum foliis, floribus & fructibus uescentes, delectantes, reperiantur. Reperiuntur hoc modo in Germania, Ungaria, Hispania, Italia, & aliis locis, aliae aliaque cantharides, discrepante figura & colore praeditae, de quibus non sine fructu euoluendus, legendus, IONSTONVS. (z) Reperiuntur aliae fraxino, ligustro, rosissue insidentes, insidiantes; reperiuntur aliae frumentum, triticum imprimis, amantes, amando depascetes. Reperiuntur plures in Sicilia cantharidum species, quae, auctore BOCCONE, (a) mense Martio accedentes, oleis admodum inimicae infensaeque sunt. Cantharides olim, ut exitiosissimos frumentorum destructores, consumendo destruentes, quicquid hominum prosperitati atque incolumitati destinatum erat, Cappadociae incolis admodum exosas & abominabiles fuisse, obsoleta Metrodori fabula probat. Ridiculum, inquit PIERIVS, (b) obseruationem Metrodorus Scepticus ponit, nostro etiam tempore haud quaquam abolitam, in frumentis, oleribusque, a cantharidum iniuriis sospitandis, quod in Cappadocia inuentum prodit, ob multitudinem cantharidum; mulieres quippe, menstruo laborantes fluxu, per media ire arua, hortosue, reiectis, sit uenia uerbo, supra clunes uestibus, erucasque ita, ac uermiculos, scarabaeosque, & noxia alia, decidere. Alibi
C
moris

(y) Oper. Part. & pag. cit. (z) De Insectis, lib. I. cap. 6. p. 76. & sequ. (a) In curiensen Anmerkungen, obs. 23. p. 478. (b) Hieroglyphicis, Lugduni, apud Paulum Frelon, in folio, 1626. ed. lib. 8. cap. 23. p. 79.

moris est, ut nudis pedibus eant, capillo cinctuque dissoluto, uersu eo, quem, a Graecis (c) desumptum, ita Romani pronunciant, utentes: *faceffite cantharides, lupus agrestis uos infequitur.* Fide dignius & utilius est LANGII (d) experimentum, qui puluerem cantharidum, fructibus arborum insinuandum, ad fures pomorum, prunorum, &c. detegendos, fugandos, commendat; uti sequentia illius uerba; literis, ad amicum datis, inserta, probant: Verum, nusquam cantharidum usum commodiorem comperi, quam si crudum illarum puluisculum pomis, aut prunis, ficibus, persicis quoque uenustioribus, ab ima arbore pendulis, inferueris, fissuramque, reducto putamine, celaueris; quae si pomorum fures decerpta degustauerint, intolerabilis urinae ardor, & stillicidium, furtum illorum redarguit, & grauitate supplicii compensat; ut hoc remedio melius Lamplicenorum Deo, fures pomorum ab amoenissimo horto tuo in suburbio arcere & deprehendere possis.

VII. At, enim uero, redeamus iam e diuerticulo in uiam; redeamus iam ad cantharidum uires, uiribus principiorum, quibus constant, rationis & usus ministerio compertorum, probandas, demonstrandas. Cum autem medicus peritus ac prudens summa sedulitate curaque eo animi ac respicere debeat, ut res, de quibus ferenda sententia, exacte prius examinet, examinatas distincte cognoscat, & perspiciat, ne, uti frequenter, his neglectis, fieri solet, obiecta sensum, sensusque intellectum & iudicium fallant, ante omnia, quae nos cantharidum odor, uel foetor potius deterrimus, saporque urens, inflammans, & erodens, doceat, paucis considerabimus. Foetoris certe, quem recentes exhalant cantharides, puridissimi, grauitas, molestissima,

(c) Vid. Pierius, l. c. *Φύματα κανθαρίδος, λύκος άγριος ήμεις διάκω*
 (d) Epist. Med. ed. cit. lib. I. epist. 47. fine, p. 234.

ma, inimicissima, ac uix tolerabilis est. Quid eadem uero innuit? nihil aliud sane, quam sulphuris impuri & copiosi, acrium & penetrantium copia salium, nerueas narium papillas fortius irritantium, referti, praesentiam. Praefens quoque cantharidum, praesentissima erodendi uirtute infestus effectus, ac sapor acerrimus, piceus, urens, qui in primo gustus momento abesse uidetur, mox, solutis, exsolutisque, quae olei crassioris compedibus irretita haerebant, salibus, saliumque cuspidibus in solida adactis, se se uehementi ardore, siti & dolore manifestat, manifeste indicans, penetrantem salium uolatilium, quae cantharides possident, acrimoniam. Haec ulterius confirmat illa artis salutaris ministra, chymiae nomine nota, & celebris, qua corpora solida, uel ignis uel accommodatorum subsidio liquorum, soluiamus, soluta coagmentamus, aliaque alio subinde modo mutamus, praeparamus, praeparata, uaria ratione, uarioque, qui hinc sequitur, successu, adhibemus. Ita, si pulueri cantharidum, aquam cardui benedicti, aliamue similem, affundimus, affusam cum puluere cantharidum probe miscemus, & subigimus, subactam, & uase congruo inclusam, cineribus uiuis committimus, ac per tres dies in leni detinemus digestionem, liquorem, seu tinturam, admodum acrem, resoluentem, erodentem, acquirimus, quae, in uenam iugularem canis dextram iniecta, uomitum, sitim uehementissimam, capitis nutationem, conuulsiones, aliaque atrocia mala, incommodaque, & demum mortem, uti experimenta, a BAGLUIO (e) instituta, & repetita, probant, excitat. De his nos certiores reddunt BORRICHII (f) experimenta, experimentis aliorum confirmata, qui, perquisitis, adhibito igne, examinatisque, & erutis, quibus cantharides gaudent, principijs,

C 2

mani-

(e) Oper. Antuerpiae, in 4to, 1715. ed. Dissert. I. de Vsu & Abusu uesciantium, cap. I. exper. I. & 2. p. 647. & 648. (f) Actis Hafniens. Hafniae, sumptibus Petri Haubold, in 4to, 1677. ed. Vol. 4. Part. I. obs. 80. p. 185. & sequ.

manifesto comperit, aduertit: quod cantharidum selectarum uncia una, uitreae commissa retortae, igne primum leni accenso, eoque sensim paulatimque, ex regulis artis, hic necessarius, aucto, conspicuam salis uolatilis copiam, drachmam circiter dimidiam, sed plus adhuc olei crassi, coloris subflaui, odoris foetidi, totam nempe drachmam, &c, continuata operatione, parum aquae flauae & salis fixi exhibuerit. His porro citatus modo BORRICHIVS (g) addit, quod in productis, quae adduximus, cantharidum salibus, oleoque, nihil acidi ullo deprehensum fuerit indicio, cum eadem, acidis sociata, uehementer efferbuerint, eoque, se de lixiuii, uel, si mauis, de urinae natura, odoreque, & uirtute, participare, ostenderint. Imo, pergit idem, (h) caput mortuum, ut uocant, aliquot postea horis flamma cruciatum, tantillum salis fixi lixiuii produxit, quod & ipsum spiritui nitri iniectum in spumas & strepitum, efferuescentium more liquorum, erupit. Consensus hic, rara alias in hortis medicorum auis, inter celeberrimos huius seculi medicos reperitur. Vna in hac re consentiunt omnes; consentientem habemus WEDELIVM; (i) consentit HERMANNVS; (k) consentit peraeque MOSES CHARAS, (l) licet idem, in quibusdam, a BORRICHIO, quod attinet aquae, quam cantharides destillatae fundunt, copiam, dissentire uideatur. CHARAS quippe, cantharidibus integris ficcis, in retortam argillaceam, uel uitream, luto probe obductam, coniectis, ita eandem repleuit, ut quarta circiter pars uacua remanserit. Vase hinc congruo, quo liquor, salisque prolecta, suscipienda sunt, applicato, & instituto, ex legibus artis, destillationis negotio, obuia

(g) Act. Hassii. Vol. Part. & obs. cit. p. 186. (h) Borrichius, l. c.
 (i) Amoenit. Mat. Med. ed. cit. lib. 2. Sect. 2. cap. 10. p. 387.
 (k) Cynosura mat. med. ed. cit. Part. 2. p. 55. (l) Pharmacopoea
 Regia, Galenico-Chymica, Genueae, 1683, in mai. 4to, ed. Tom.
 2. lib. 2. Part. 3. cap. 14. p. 190. & 191.

prodierunt, sal uolatile cum oleo, plurimo phlegmate, uti chymici loquuntur, commixta. Commixta igitur aquae salia separaturus, rectificationem ita dictam, dictus commendat auctor, moderato igne instituendam, cuius beneficio statim proditurum, sursum ascensurum, sal uolatile album & crystallinum, non minori industria quam sedulitate recondendum, & in lagena uitrea densa, accuratissime occlusa & obthurata asseruandum. Haec uero tam serio inculcantur, quia sal uolatile cantharidum fugacissimum est, & facile, in auras abiens, dissipatur, & absumitur. Tanta etiam penetrandi facultate & acrimonia idem pollet, ut in lingua libanarium ulcuscula pariat, nec aliter assumi queat, quam liquoribus quibusdam dilurum, aut accuratissime opiatis commixtum, aliisque remediis demulcentibus inuolutum. (m) Praeterea sal uolatile cantharidum, uocatur potentissimum omnium diureticorum, adeo excellenti, quam eidem nonnulli adscribunt, uirtute praeditum, ut etiam calculis renum & uesicae urinae atterendis, dissoluendis, & forma areolarum expellendis, sufficere credatur. (n)

VIII. Erutis iam, & per experimenta chymica, rationibus suffulta, demonstratis cantharidum principiis, certo certius quis credere deberet, nullum de uiribus earum, modoque operandi, dubium restare, omnemque dubitationibus, & controuersis, quae medicis admodum familiares & frequentes sunt, ansam esse subtractam, praecisam. Ast, uide, & attende, idem, quem modo laudauimus, BORRICHIVS, (o) non minus solers & doctus, quam felix quoque rerum naturalium indagator, eo ipso, dum uires cantharidum exacte gestit explorare, & ita, omnia in apicem proferendo, enodare, ut nullus praeterea scrupulus, nullus

C 3

dubi

(m) Vid. Charas, l. c. (n) Vid. Charas, l. c. (o) l. c. p. 186. & 187. item, Act. Hauii. Vol. 5. obs. 89. p. 216. & sequ.

dubitationi locus relinquatur, nouae, quam multi auctores (p) de lana caprina esse iudicant, controuersiae occasio- nem & materiam suggerit uberrimam. Idem enim, abso- luta iam, quam cum cantharidibus instituerat, operatione chymica, ac prolektis, sale uolatili, fixoque, & oleo foetido, ut certius constaret, in quo horum omnium corpore, uis illa & potentia, quae uesiculis excitandis seruit, potissi- mum resideret, manum famuli hinc liberaliter perfricuit oleo illo crasso, ibi sale uolatili, leuiter, ut melius ageret, soluto. Enim uero, famulus, his peractis, nihil doloris, nihil uesicularum, etiam post moram diuturniorem, quan- quam subinde, ut incalcesceret manus, atque ad operandum promptius admota excitaret, igni satis diu uicina detinere- tur, sentit. Haec itaque, rationibus subductis, & certo, uti BORRICHIVS putabat, iudicio ponderatis, animo circum- spiciens, in eam incidit opinionem, nec sali uolatili, nec oleo foetido, uirtutem, quae cantharides applicatae adhi- bitaeque exferant, fortius stimulantem, erodentem, & ue- ficas excitantem, tribuendam esse. Sibi hinc, aliisque ue- ritatis cupidus, satisfactorius, primum ad GALENI prouocat sententiam, huic dubio, uti credebat, sufficientem, suffe- cturam, nempe, aliam esse remediorum quorundam, to- ra substantia, hoc est, uiribus unitis, agentium, aliam eor- um, a se inuicem separatorum, atque in diuersas partes di- stinctorum, facultatem, & operationem. Ast, nec his ac- quiescebat BORRICHIVS, nec his, cum ei mens GALENI ni- mis obscura uideretur, acquiescendum esse, ducebat. Vnde idem, de certiori uirium, in cantharidibus haerentium, fundamento, sollicitus, animalcula haec integra accuratiori examini, & diligenti oculorum, microscopis, uti dicitur, arma-

(p) Wedelius, lib. & pag. cit. Hagendorn, M. N. C. Dec. 2. an. I. obf. 163. p. 388. Segerus, quem allegat Hermannus, lib. & pag. cit.

armatorum, inspectioni ac contemplationi subiiciens, stupendam innumerorum aculeorum, hastarum instar, e cantharidis corpore, trunco imprimis, & pedibus, omnibusque illius partibus, prominentium, multitudinem uider. Vix haec conspexerat BORRICHIVS, cum illico putaret, se ueram ac genuinam causam, a qua uis cantharidum urens atque erodens dependeat, inuenisse, demonstrasse; eandem scilicet, tot spiculis, tot cuspidibus rigidis instructas, asperas, & horridas, uehementius cutem, cutisque, quibus coagmentata est, nervos, uasaque, irritando, pungendo, lancinando, eundem, aliosque plures, de quibus disputamus, effectus, eadem prorsus ratione, uti urticae folia, similibus armata spinis, manum adurant, producere, ac uenis recepta, & per uniuersa uiscera corporis distributa, ad renes imprimis, ac uescam urinariam, reliquasque partes, urinae secretioni & excretioni feruentes, deducta, inflammationem & erosionem generando, tum continui mingendi conatus, dolore & difficultate iuncti, tum profluuii sanguinei, aliorumque grauium malorum, causam existere. Verum enim uero, ignoscant mihi, meoque instituto, pii manes Diui BORRICHII, uiri de artibus ac scientiis meritissimi, omnique laude a me excogitanda superioris, si libere atque ingenue, apta, certa, firma ac grauius argumenta, argumentorumque explicationes, & momenta, quibus permotus, ac persuasus, ab eodem dissentiens, contentientes alios summo studio & cupiditate sequor, sector, affector, exponam. Certum omnino est, cantharides, microscopio inspectas, & examinas, plura, eaque uisu, non tactu, rigida, intuentium oculis spicula, sistere. Sed, similes peraeque aculeos, aculeorumque cuspides, quaeuis muscae, examini, per microscopia, exactissimo artificio elaborata, instituto, subiectae, exhibent, quae tamen uirrite & facultate uescicas excitandi destituuntur. Deinde, pili sunt molliores, uel pilis similes partes, quas in canthari-

tharidibus uidit BORRICHIVS, (q) non spinæ horridæ, aut spicula cornea quasi, uti ab eodem (r) appellantur. Qua porro ratione, quo rationis sanæ suffragio, huiusmodi aculeis, spinisque, si quæ etiam, uti BORRICHIO persuasum est, adessent, uirtus uehementius irritandi, & uescas excitandi, tribui potest, cum, ex prudenti, & certo, certa experientia suffulto, WEDELI (s) monito, pereunte illa acuminata suppositorum spiculorum, per pistillum in mortario comminutorum, ac cum uiscidis & oleosis commixtorum, figura, textura, & ui penetrandi, puluerisatæ nihilominus cantharides, modo recentes adhuc sint, salibusque uolatilibus oleosis refertæ, potenter id præsent, quod spiculis peculiaribus, cum cantharidum pilis confusis, iniuste demandatur præstandum. Nonne etiam molliores cantharidum partes, inter quas corpus, capite, alis ac pedibus orbem, eminet, huiusmodi spinis abundant, cum rigidiora earum membra, qualia, caput, & alæ, huiusmodi aculeorum fere expertia sint? Quæ præterea alleganda causa, ob quam, altero terrioris anno elapso, in puluerem fere inertem, uesculis excitandis non amplius sufficientem, abeant cantharides, nullis, quæ, si ex mente Borrichii corneæ essent, restare deberent, spinis reperiundis, cum tamen alis sua constet integritas & rigiditas? In auras certe abiit sal uolatile oleosum acerrimum, successiue solutum, dissoluens simul totius corporis compagem, quo dissipato, & exhausto, deficit desiderata, quam antea cantharides obtinebant, uirtus. Considera denique, quod multæ herbar, aliæque, uescis excitandis congrua, quæ uegerabile regnum suppeditat, nempe flammula Iouis, pes columbinus, ranunculus, uermicularis, flores & summitates thapsiæ, femina & fari-

næ

(q) Act. Haffn. ed. cit. Vol. 4. obs. 80. p. 186. & 187. (r) Vid. Borrichius, Act. Haffn. ed. cit. Vol. 5. obs. 89. appendice de Cantharidibus, p. 216. ad 218. (s) Amoenitat. Mater. Medic. lib. 2. Sect. 2. cap. 10. p. 387.

nae nasturtii, sinapeos, erucæ, staphidis agricæ, gummi euphorbium, radices & fibrae allii, cyclaminis, dracunculi, pyrethri, ranunculi, scyllæ, thapsiæ, ut saponem nigrum, succum cataputiæ & tithymali, tartarum ustum, fermentum vetus, &c. silentio transeam, non alii principio, suas vires, quas in præsentis negotio exserunt præsentissimas, ac præstantissimas, debeant, quam quidem sal volatile oleoso, valde acri. Acrimonia omnino omnibus his inest, gradu vero a se inuicem differt. Dehinc a varia salium, plus minusue penetrantium, copia, & indole, quod alia eorum, quæ commemorauimus, potentius, remissius alia, citius alia, alia tardius agentia, effectum præstent speratum, deriuandum. Nec tamen in his solis, genuina diuersæ operationis ratio semper fundata est, sæpe enim remedium, quod in hoc illoue aegrotò, vesicas, multo turgidas humore, promte excitauit, in aliis, eundem in finem, adhibitum, nihil plane, ac si omnibus agendi uiribus priuarum esset, præstat. Exemplo & documento sint ipsæ cantharides. Quoties eadem irritò successu applicatæ fuerunt? Non semel mihi idem euenit. Confirmat idem WEPFFERVS. (t) Probant idem plures aliæ obseruationes & historiae. Si igitur ipsæ cantharides, in substantia, ut dicitur, adhibitæ, uiribus adhuc unitis præditæ, nullas in nonnullis vesicas excitare potuerunt, multo minus idem, solum oleum, a sale uolatili separatum, uel solum sal volatile cantharidum, ab oleo sciunctum, semper præstare poterit. Longe quippe alia est uirtus salium uolatilium simplicium, alia salium uolatilium oleosorum. Cur tandem cantharides, acidis generosis imbutæ, ac saturatæ, uim suam, uel plane amittunt, uel remissiore obtinent, quæ certe, si aculeorum,

D

quos

(t) Obseruationibus Medico-Præclicis, de affectibus capitis, Scaphusii, in 4to, 1727. studio & opera nepotum Wepfferi, ed. oblæra. 70. p. 229.

quos dictis insectis BORRICHIVS tribuit, rigiditas, ueram illius causam, constitueret, incrementi potius, quam decrementi, particeps fieri deberet, spinis spiculisque acido spiritu firmioribus ac rigidioribus redditis. Quod reliquum est, ad HAGENDORNI, (u) BAGLIVII, (x) SEGERI, (y) aliorumque medicorum experimenta & obseruationes prouocamus, qui, solutis uaria ratione cantharidibus, uariisque hinc, diuersorum subsidio liquorum, tincturis paratis, non saporem modo ualde acrem, salum, erodentem, sed eosdem quoque, licet remissiores, quos cantharides integrae, integra deglutitae substantia, praestiterunt, effectus, ab illis quoque editos, obseruarunt, annotarunt.

IX. Diuersae igitur circumstantiae, rem totam uariantes, mutantes, quae in allegato & descripto BORRICHII experimento, rite examinato, iudicato, occurrunt, cum rationibus, obseruationibus, argumentis, argumentorum punctis, momentis ac ponderibus, modo adductis, collatae, expensae, planum faciunt, ac clarissime demonstrant, exemplisque, quorum multa adhuc afferam, explicanda, confirmant: quod cantharidum uires, hominum saluti atque incolumitati amicae, inimicae, a sale uolarili acerrimo, sulphuris penetrantioris, atque impurioris copia, adiuto, sint arcessendae. Cum igitur, in aliis hominum, salia uolatilia, sulphure combinata, excedant, in aliis deficiant, aliis salia alcalia, acida aliis molestiam creent, aliisque eorum, ex nimia solidorum rigiditate, ariditate, & fortiori motu, aliis contra ex neruorum, sero obrutorum, infarctorum, flacciditate, laxitate, & languore, multi multiplicesque

(u) M. N. C. Dec. 2. Ao. 1. obs. 163. p. 388. ubi de uirtute liquoris, ex cantharidibus prolekti, agit. (x) Oper. edit. cit. Dissertatione de Usu & Abusu Vesicantium, cap. 1. exper. 1. & 2. p. 647. & 648. (y) Vid. Hermannus, Cynosura mater. medic. ed. cit. Part. 2. p. 55.

que benignae & malignae indolis morbi immineant, & contingant, neminem sane, sanae compotem rationis, atque rerum medicarum prudentem & attentum, latere potest: quod cantharides, aliis proficuae, aliis noxiae, aliis sanitatis, aliis morborum auctores sint. Absit uero, absit, inquam, a nobis, ut alia principia, aliasque subinde uires, truncum cantharidum, alia iterum capiti, alis ac pedibus harum muscarum, sinistra sententiae Hippocraticae interpretatio-
 ne usi, tribuamus. Absit porro, ut, falsa GALENI, (z) AETII, (a) DIOSCORIDIS, (b) CAPIVACCII, (c) & BONETI, (d) opinione, uel opinatione potius, capti, adductique, credamus, uenenum, ualde exitiosum, in truncum cantharidum, praesentissimum autem ueneni huius remedium, in alis pedibusque earum, haerere. Quemadmodum uero excusandus DIOSCORIDES, (e) qui, relata referens, non ipse et pedes alasque hunc in finem commendat, sed eadem ab aliis commendari, indicat, ita maxime culpandus, eoque grauius accusandus, GALENVS, quo certius & melius, idem, exemplis & experimentis, quae allegat, permotus, irridens praefertim ac perstringens (f) medicum, iam truncum cantharidum, abiectis alis, pedibus & capite, iam integras cantharides, funesto adhibentem successu, contrarium scire ac perspicere potuit. Eadem principia, eadem salia, idem sulphur, eadem omnium copia, & acrimonia, in capite, alis, ac pedibus cantharidum, deprehenduntur, quae earundem trun-

D 2

co

(z) Oper. ed. cit. Tom. I. part. 2. lib. 2. de antid. cap. 10. p. 445. *Τὸν κανθαρίδων τὰ πτερά καὶ τὰς πόδας σὺν μέλιτι τρίψας, ἐκλείπειν διδά.*
 (a) Librorum Medic. Venetiis, in folio, 1534. Graece, ed. lib. 13. cap. 49. (b) Oper. ed. cit. Parabil. lib. 2. cap. 152. p. 123. (c) Practica, Opera Beyeri, in 4to, Francofurti, 1594. ed. lib. 3. cap. 31. p. 758. (d) Mercurio Compitali. in folio, Geneuae, 1682. ed. lib. 8. §. 13. cautel. 2. p. 368. (e) l. c. *Θασι δὲ τινος, ὅτι τὰ πτερά καὶ οἱ πόδες τῶν κανθαρίδων πρῶτον ἐν γλυκί, ἀντιφαρμακόν εἶναι.* (f) Galenus, Oper. ed. cit. Tom. 2. Part. 5. lib. de diacta in acutis, p. 116. (g) *ἡ ἀπὸ τῶν κανθαρίδων ἐκλείπειν διδά.*

co inhaerent. Absit hinc etiam, ut, MERCVRIALIS (g) assensã, nondum comprobata, amplectentes, asseramus: uenenum, in extremitatibus cantharidum subsistens, penetrantius ac perniciosius esse ueneno, quo truncus est imbutus. Quae uero ratio, quae causa, qua commotus HIPPOCRATES, (h) remotis cantharidum alis, pedibus, ac capite, sola corpora in usum uocauit? Commendauit omnino Coo noster cantharides, separatis extremitatibus, congruo liquore, quales, uinum, aqua, mel, soluendas, solutas cum maxima circumspectione exhibendas. Praescrisit sane Diuus Senex cantharides, ac, ut extremae earum partes auferantur, non ex eo, quod MERCVRIALIS, (i) modo adductus, allegat, fundamento, praecepit. Nec ratio, quam BORRICHIVS, (k) Hippocratis mentem enodaturus, suppeditat, adaequata applausuque digna uideatur; Borrichio quippe persuasum est, quod Parens medicinae doctissimus, licet non uiderit spicula, a se uisa, quibus cantharides instructae sint, quasi diuinatione, diuino praeditus ingenio ac iudicio, haec aduertens, caput, alasque, omnibus fere spinis destitutas, & hinc inertes, repudiarit. Enim uero, diuinatione illa absona profus & ridicula censenda, cum, ab HIPPOCRATE, (l) & pedes, aculeis, uti testatur BORRICHIVS, (m) refertissimi, reiciantur. Existimarim potius, si coniecturae, quam, diuinatione Borrichiana, Coo Nostro affecta, ueriores ac certiores iudico, locus est; quod exinde Hippocrates extremas cantharidum partes a reliquo separarit corpore, quia eadem solidiores, duriores, & compactiores, difficulter soluantur, solutionique resistentes, sua asperitate, si deglutiantur, uaria grauique mala afferre possent.

X. Sal uero uolatile oleosum acerrimum, stimulandi, exci-

(g) Lib. de uenenatis morbis, ac nenenis, cap. 14. (h) Oper. ed. cit. Sect. 4. lib. de ration. uict. in acutis, p. 406. (i) l. c. (k) Act. Haffn. Vol. 5. no. 89. p. 216. & sequ. (l) l. c. (m) l. c.

excitandi, penetrandi & resoluedi viribus insigne, quo, non truncus modo, sed quaeuis etiam reliquae cantharidum partes, sciant, minime certa saltem uasa, certaque uiscera, renes nempe, uesicam urinariam, instrumenta genitalia, uel ut uenenum, laedendo, uel ut remedium, opitulando, respicit, sed idem, more aliorum salium acrium, in quascunque, quibus applicatur, atque insinuatur, partes, solida fortius irritando, irritatorum motum, atque in fluida actionem, promouendo, agit. Actionis uero, quam saepe diuersissimam obseruamus, discrepantia, discrepantisque, qui cantharidum usum sequitur, effectus, ratio, tum numero, copia & praeparationi horum insectorum, liquoribusque, quibus soluuntur, & exhibentur, tum multiplici hominum, maxime, siue solidas fluidasque corporis partes, siue uarium uictum, uitaeque genus, & alia plura, spectes, a se inuicem differentium, constitutioni tribuenda sunt. Fortior & uehementior est cantharidum, in puluerem redactarum, ac uino, uel spiritu uini solutarum, operatio, quam si easdem, iuscule pingui, uel lacte, dilutas, & temperatas, usurpamus. Cantharidibus ipsis, in substantia adhibitis, tutius & mitius est sal uolatile, ex dictis muscis destillatione prolectum. Minor huius salis uis est, si unum duntaxat, alterumue, maior, si plura grana, exhibeas. Praestantius & utilius, sed minus uehemens, remedium obtinebis, si, ex infusito Glauberiano, quod **LVDOVICI** (n) imiratus fuit, & quod ex eodem adducit **BONETVS**, (o) cantharides affuso nitri spiritu soluas, solutum coles, colatum oleo tartari praecipites, praecipitatum puluerem aqua eluas, purges, purgatum sices, siccatum in morbis, a serofarum impurita-

D 3

(n) Operibus, studio & opera Michaelis, in 4to, Ao. 1712. Francofurti ad Moenum, edit. obs. 34. p. 690. & sequ. (o) Medicina Septentrionali Collata, in folio, Ao. 1684. Genesae, edit. Tom. I. lib. 3. Sect. 33. cap. 1. p. 871.

tum collumie ac motus languore prognatis, ad unum, al-
 terumue granum, in iusculo pingui, uel alio simili liquore,
 adhibeas. Hoc igitur per se, ut certissimum, patet, omni-
 busque peritis medicis est in confesso, cantharides, & re-
 media, ex iisdem parata, fortiora esse stimulantia, stimu-
 lando uarios effectus, iam salutare, iam noxios producen-
 tia. Vti uero a prudentis officio medici abhorret, ad for-
 tiora & periculiosiora medicamenta confugere, ubi leniora
 ac tutiora sufficiunt, ita gentium partes medici minus tue-
 ritur, qui, mitiora, causaeque morbi imparia, adhibendo, op-
 portunum medendi tempus, quod praecipiti auolat cursu,
 negligit, neglecta sufficiente ac tempestiua, tempestiue su-
 scipienda, materiae peccantis, mora ac diuturnitate magis
 corruptae, correctione, & euacuatione, neglectis, quae suc-
 cessiue pereunt, uiribus, ad felicem promptamque morbi me-
 delam necessariis. Medicus itaque doctus, mentem recti
 conscientiam conseruaturus, in cantharidum, & auxiliorum, ex
 his uario modo confectorum, usu, nec temerarius, nimium
 audax, & praeceptus, neque timidus, & tardus sit, ac, non tam,
 quo morbo affligatur aegrotus, nec solum, quae pars, in qua
 sentina mali haeret, afficiatur, sed etiam, ac potissimum, quae
 adsit causa, quae ac qualis causae origo, quis uniuersi cor-
 poris omniumque partium solidarum ac fluidarum status,
 omnibus uestigiis indagat, examinet, & sedulo perpendat.
 Nam, cum talia remedia, quorum uires iam exposuimus par-
 tim, partim ulterius enotare studemus, fortius irritando soli-
 da, solidorumque motum augendo, accelerando, operentur,
 eadem nunquam in siccoribus, quibus nimium nimisque con-
 citatus solidorum, frequentiori oscillatione agitatorum, mo-
 rus, & succorum, bilis salisque alcalini copia deprauatorum,
 tenuitas, & acrimonia, imminemtem praesagiunt, uel iam prae-
 sentem creant molestiam, adhibenda, uel praescribenda
 sunt, sed in iis saltem, qui, ex neruorum, & uasorum, sero
 succis que uiscidis repletorum, & relaxatorum, inertia, & flac-
 ciditate,

ciditate, pertinacibus morbis laborant, locum habent. Huiusmodi, inquam, medicamenta, rite parata, congruis liquoribus soluta, diluta, correcta, exigua prorsus portione, in illis usurpanda sunt, quibus nimia abundantis feri ac molestae pituitae copia oneri est, adeo eosdem onerans, ut, ex solidorum, maxime flacescentium, & fere inertium redditorum, languore, non mala saltem ingruant grauissima, sed repentinae quoque mortis periculum instet. Nempe, ut rem, Germanis, ex Germanorum prouerbio, uerbis, clariorem reddam, ac distinctius exprimam: *Dergleichen Arzeney-Mittel seynd nur bey Erz pblegmatischen Personen dienlich, die voll Rotz und Wasser stecken, und davon als wie ausgestoffte Würste, stotzen, steif und gleichsam unbeweglich seynd.*

XI. Huiusmodi homines, morbis, ex tali, cuius modo iniecta mentio, causa, ac constitutione, laborantes, decumbentes, commemorata remedia multum iuuare, adiuuare, malisque illis medendis conuenire, docet natura causae, affectumque, hanc comitantium, cum indole & uiribus horum medicamentorum collata; probat idem ac confirmat felix eorum in iisdem operatio, exoptatusque operationis promptae successus. Documento & testimonio quoque esse possunt aquosa, oleosa, pingua, lac, mel, & alia demulcentia, ac lubricantia, quibus noxae & inimicae cantharidum, praepostere ac remere adhibitarum, uires, omnium optime infringi, atque impediri, malaque, & incommoda, hinc imminuentia, uel auerri, uel, si iam adsint, citissime, modo tempestiue, largaque copia, ingerantur; denuo tolli possunt. Exemplo, relatu ac notatu dignissimo, idem RIEDLINVS (p) demonstrat, recensens, se ex ore medici doctissimi & humanissimi accepisse, quod idem, praescriptis aliquando diuersis medicamentis, quae aegrotorum, in loco hospitali pu-

(p) Lineis medicis, in suo, Augustae Vindelicorum, edit. Anni 1697. mensis Februarii, obs. 19. p. 115. ad 117.

blico, pauperibus & peregrinis infirmis recipiendis destinato, dicato, degentium, salutem succurrere debebant, inter alia, foeminae, artuum dolore, ac lotii reddendi difficultate laboranti, dimidiam millepedum praeparatorum drachmam commendaturus, tantum cantharidum praeparatarum praescripserit. Cum uero erroris, errore praecipitis memoriae, laboribus & meditationibus distractae, admissi, recordaretur, statim famulum illum, cui medicamenta conficienda, distribuenda, commiserat, adit, quaerens ex eodem, an puluis ille, dictae exhibendus foeminae, iam sit paratus? Non paratus modo, regerit ille, sed iam quoque propinatus acdeglutitus est. His praeter modum exterritus, terroreque percussus, ut, quicquid damni ac detrimenti inde metuendum esset, auerteretur, ubiorem olei amygdalarum dulcium recentis, recenter expressi, portionem, & deinceps accommodatas emulsiones, per duos dies, tam prospero salutarique effectu adhibendas curat, ut, praeter leuem, quem inter medicandum aduertebar, ardorem, nihil quicquam mali, senserit aegrotata, quin postea integre cum sanitate in gratiam redierit. Dum haec euoluo, lego, & perquiro, duo praecudicia, iudicium tollentia, ac genuinae uirium, quae in cantharidibus resident, explicationi infesta, mihi occurrunt, de quibus, sine praecudicio excutiendis, occupatus, sensa & cogitata mentis ingenue eloquar, & explicabo. Alterum est eorum, qui, minus adaequatam de ueneno, cantharidibus tributo, sententiam ferentes, arbitrantur: idem, soli uesicae urinae, non aliis peraeque partibus, inimicum insensumque esse; alterum ad eos pertinet, qui ceram ac specificam cantharidibus uirtutem imminutae suppressaeque lotii secretioni & excretioni medendi, calculosque, renibus & uesicae urinae inhaerentes, comminuenti, resoluendi, expurgandi, adscribunt. Non GALENVS (q)

sal.

(q) Oper. ed. cit. Tom. I. Part. 2. lib. I. de compos. remed. secura.

saltem, multique antiquorum medicorum, Galeni ocoeca-
torum auctoritate, coeco eundem obsequio secuti sunt, sed
magnus quoque recentiorum est numerus, eandem senten-
tiam acriter defendentium, inter quos, quod mireris, BONE-
TVS, (r) ET MULLERVS, (s) WEDELIVS, (r) BOECLERVS, (u)
ut innumeros alios taceam, eminent. Nullum sane est du-
bium, filia acria, quibus cantharides abundant, in ficciori-
bus, alcalinorum salium bilisque excessu & acrimonia re-
fertis, fortius irritando vesicam urinariam, frequentes in-
flammationis, erosionis, mictus cruenti, summaeque, qua
lorium cum dolore & ardore guttatum redditur, difficulta-
tis, & ipsius tandem mortis, nisi tempestiua praesentissima-
que ope succurratur, auctores esse. Idem peraeque, eod-
dem, quo cantharides, modo, alia remedia acria perficiunt.
Idem frequenter in illis, quorum sanguis salibus alcalinis
fecat, obseruamus. Idem saepissime contingit aegrotis,
ex allegata causa febribus continuis laborantibus. His iam
addas licet plures & ubique obuias historias & obseruatio-
nes, abunde probantes, restantes: quod a cantharidibus,
ram externe applicatis, quam interne assumtis, eadem omnia,
quae iam enumerauimus, mala, euenerint. Haec omnino
bene se habent, nihil in his inuenimus, de quo dubitemus,
uel quod refutemus. Tantum uero abest, ut rationibus,
argumentis, & exemplis, modo allatis, demonstretur speci-
fica ueneni, vesicam urinariam duntaxat laedentis, de-
struentis, quod cantharidibus inesse credunt, potentia, ut

E potius

dum genera, mox ab initio p. 312. Τὸ γὰρ τὸ σκῆμμα δηλοῖ, τὰς
πάντα λίγους εἰς τοὺς ἀπέρας εἶναι Φαρμάκων δυνάμεις, ὡς ἀγνοεῖν,
ὅτι μὴ τὴν διαλυτικὴν λαγῶν, μέγιστον τῶν πάντων ἐν τῷ σώματι μέρος, ἐλ-
κόμενον πνέμεται, κύσει δ' ἂν μόνον ὑπὸ τῶν καρδιακῶν. (r) Mercur.
Compitalit. ed. cit. §. 13. p. 368. & lib. 19. §. 18. p. 831. (s) O-
per. cura & studio Westphali, in folio, Francofurti ad Moenum,
1696 & 1697. ed. Part. 2. Colleg. Pract. cap. I. p. 4. (t) Amoen-
nit. Mater. med. lib. 2. Sect. 2. cap. I. §. 10. p. 317. (u) Animad-
uerf. ad Cynosuram mater. med. Hermanni, ed. cit. Part. 2. p. 57.

potius sana ratio, cum quotidiano usu in consilium adhibita, contrarium nos doceat. Experimentis uero & exemplis, nostrae sententiae corroborandae conuenientibus, sufficientibus, praemittenda explicatio causae, ob quam, cantharides, frequentius uescicam urinariam, quam alias partes, aliaque uiscera, & receptacula, afficiant, perdant. In sale uolarili oleoso, eoque acerrimo, consistit omnis cantharidum uirtus, tam salutaris, quam exitiosa. Salia uero non agunt, nisi soluta; soluendis iisdem necessarii sunt, ac seruiunt, accommodati liquores. Vnde, si humores congrui, uel deficient, uel excedant, iique, uel uires cantharidum praesentes augeant, uel iisdem aduersentur, aliaque, quae operationem impediunt, uel ei remoras iniiciunt, adsint obstacula, effectus omnino u-nius eiusdemque remedii, ac ueneni, in quacunque exseratur parte, diuersus ac discrepans erit. Confer igitur, haec modo dicta, monitaque, cum partium, canalem alimentorum componentium, structura, laxitate, ac laeuitate, eaque, inter se collata ac comparata, ad humorum crassorum, pituitae, quam ueteres uitream dicebant, similibum, uentriculi atque intestinorum parietes, obducendo, defendentium, copiam, ac limphae, quae, in his uisceribus separata, de acido maximam partem participat, indolem, applica, in promptu erit ratio, tum impeditae prorsus, tum languidioris cantharidum operationis, quam eadem in canale alimentorum praesent, & perficiunt. Hic enim, non spicula saltem salium acrium, copia pituitae obruta, & inuoluta, sed acidi quoque salis, quo liquor uentriculi atque intestinorum in multis gaudet, ministerio, correcta, obrusa, nullum, uel leuissimum plane, praesentibus his, quas adduximus, circumstantiis, incommodum, aut detrimentum, in canale alimentorum excitant. Vides idem hic euenire, quod haud raro in morborum curatione obseruamus, ira dictum tartarum emeticum, aliaque generosiora eiusdem farinae medicamenta, uomitum proliciendi, prolecto, fortes & cruditates, uentriculo molestas, expurgandi ergo, praec-

praescribentes, exhibentes. Nonne talia remedia, allegatae constitutionis ac naturae hominibus propinata, persaepe omni effectu & fructu destituuntur, adeo inertia ignauaque, ut ne nauseam quidem, uomendique conatum, aliudue simile incommodum creent, creantia deinceps uarios, qui totam massam sanguineam uisceraque afficiunt, affectus.

XII. Cognitis iam, perspectisque, quae in uentriculo & intestinis promptae cantharidum operationi resistunt, impedimentis, nunc quoque eruenda, & indicanda, quae eandem in urinaria uesica promouent, subsidia. Salia cantharidum, torrente sanguinis iam absorpta, ac diuisa, ad dictum lotii receptaculum deferuntur, delata soluuntur, soluta cum lotio coniunguntur, maioriq; acrimonia instruuntur, acuantur, eo liberius & uehementius in eandem partem agentia, quo minor renitendi uis hic deprehenditur, uti aliis locis scriptisque, (x) clarius & uberius explicauimus. Nam, parum liquoris roscidi & gelatinosi, quo interior uesicae urinae substantia oblinitur, defenditur, adest, eidem, ab huiusmodi iniuriis, quales inferunt cantharides, defendendis, abarcendis, non sufficientis. Spiculis proinde alcalini cantharidum salis asperis lotio solutis, solutione exasperatis, & in partem neruofam, fereque nudam, qualis uesica urinaria, adactis, impulsis, uehemens contingit fibrarum motricium irritatio, irritatarum contractio, contractarum repentina, ex stimulo impresso, & constanti, constanti & perpetuo durante, restitutio, ac mutua perpetuaque spiculorum salinorum in fibras uesicae urinae neruofas & musculosas, harumque in spicula salina, actio, eo usque, nisi praesenti remedio tempestiue sistatur, tollatur, perseverans, donec tandem, excitata inflammatione, erosionem, sanguinis fluxu, aliisque grauioribus malis, mortem afferat. Ne uero, his inductus, tibi persuadeas, cantharides, & quae ex iisdem parantur, medicamenta, fem-

E 2

per,

(x) Toxicolog. lib. I. cap. 27. p. 27. ad 30. & Notis ad Lindestolpe librum de Venenis, cap. 4. thes. 8. p. 137. not. m.

per, ac solum, vesicae urinariae adeo inimica & exitiosa prorsus esse, aliis aliisque, quae in medium iam afferenda, argumentis, & experimentis, demonstrabimus. Non prouocabo ad Vngarorum, ultra fluuium Tibiscum habitantium, experimenta, a quibus, decem cantharides, sine ullo, quod hinc sequi solet, detrimento, deuorari, deuoratasque fuisse, testantur medici. (y) Sufficiunt ac satisfaciunt nobis historiae & exempla, a BARTHOLINO (z). & TIMAEO a GULDENKLEE (a) suppeditata, quibus dilucide constat, cantharides, in tardiore, parciore, & impedita lotii secretionem & excretionem, aliisque morbis, a feri excessu solidorumque flacciditate ortis, felici successu, sine ulla labe ac laesione, vesicae urinariae illata, adhibitas fuisse. Quo igitur praepudicium de cantharidum ueneno, vesicae duntaxat infenso, ex animo tuo radicatus euellamus, nunc quoque, quae detrimenta eadem aliis partibus induxerint, adductis probandum erit exemplis. A cantharidum tinctura, uenae injecta, caput quam maxime affectum fuisse, BAGLIVIVS (b) indicat, & historiis confirmat. De Vincentio Grema, insigni chirurgo, refert BRASSAVOLA, (c) quod, adhibito rhabarbaro, in eo mortario, in quo prius cantharides contusae comminutaeque fuerunt, in puluerem redacto, partium ab ore usque ad anum erosionem, grauibus stipatam incommodis, & succipertus fuerit. Italum, hominem robustum, & succi plenum, allegat SCHENCKIUS, (d) qui, deglutito puluere, ex satyriis, pipere longo, & cantharidibus, parato, haud lenibus uentris torminibus, & uomitu, per diem noctemque durante, afflicus fuit, tandem, auctis

(y) Vid. A. N. C. Dec. I. A. I. obs. 133. (z) Cent. 5. histor. 82. (a) lib. 4. cap. 5. obs. 15. Vid. Ballonius, lib. I. consil. 52. (b) Oper. edit. cit. Dissert. de Vesicant. usu & abusu, cap. I. exper. I. & 2. p. 647. & 648. (c) Comment. ad Aphorismos Hippocratis, lib. 2. aphor. 17. (d) Observationibus medicis rarioribus, in folio, Lugduni, Ao. 1644. ed. lib. 7. obseru. 35. p. 846.

auctis ventriculi uniuersique abdominis doloribus, & cum magna anxietate iunctis, die abhinc tertio obiens. Quod sal uolarile cantharidum, tanta penetrandi erodendique facultate & acrimonia polleat, ut in lingua libantium ulcuscula pariat, nec aliter tuto assumi queat, quam liquoribus quibusdam dilutum, aut accuratissime opiatis commixtum, aliisque remediorum molliorum formis temperatum, antecedentibus, (e) ex MOSE CHARA, (f) iam adduximus. Non ventriculi saltem dolores usum cantharidum exceperunt, sed idem quoque, aperto cadauere, una cum uesica urinaria, exulceratus fuit inuentus, uti BONETVS (g) notauit. Huius loci quoque est nobilis apud SALMVTHVM, (h) qui, puluere cantharidum, ad excitandam uenerem, ut nouae nuptiae satisfaceret, abusus, altero statim a nuptiis die, paraplegia, uti dicitur, extinctus fuit. Quid porro innunt grauiissima mala, cantharidibus, iusculo additis, ac de glutitis, succedentia, nempe punctiones, uniuersum corpus uellicantes, molestus in ore sapor, cedrinam referens picem, mentis alienatio, animi deliquium, & uertigo, quae demum, teste LANGIO, (i) uaria incommoda, urinam excernendam respicientia, secuta sunt? His plures aliae observationes, idem, quod innuimus, euincentes, addi possent; addemus saltem his illud, quod frequenter, multi medici, quaeuis osecitanter agentes, in historiis morborum, ex cantharidum abusu ortorum, prioribus, quae aegrotos misere affligerunt, malis omiſſis, altoque sepultis silentio, posteriorum saltem, quale hic, mictus cruentus, summaque mingendi difficultas, in fine euenientium, mentionem

E 3

faciant,

(e) Cap. 7. p. 21. (f) Pharmacopoea Regia Chymica, ed. cit. Tom. 2. lib. 2. cap. 14. p. 191. (g) Anatomia Practica, Geneuae, in folio, 1679. ed. Tom. 2. lib. 3. Sect. 24. §. 3. p. 1206. (h) Obseruat. cum Conringii Praefat. & Capelleti libro de Peste, in 4to, Brunſwigae, 1648. ed. Cent. 3. obs. 23. p. 122. (i) Epist. med. ed. cit. lib. 1. ep. 47. p. 231.

faciant, illisque omnem culpam tribuant. His demum & hoc addendum, quod neglecta cadauerum, huiusmodi uenenis interentorum, sectio, necessario, ueram mortis causam, in uiscerum laesione absconditam, indagandi & detegendi ergo, suscipienda, inutilibus disceptationibus occasionem praebet. Dolendum hinc quam maxime, quod multa, scitu factuque utilissima, optima multarum controuersiarum auxilia, una cum demortuis, morti, perpetuae scilicet obliuioni, terrae mandata, mandentur, perfacili negotio, anatomici ministerio cultri in lucem protrahenda, ac dehinc ad salutaris artis incrementum, hominum salutem & emolumentum transferenda, applicanda.

XIII. His praeceptis ac consiliis praecipue opus habemus, alterum, quod attingimus iam, praeiudicium, iudicii, quo maxime eget medicus, expers, ex hominum credulorum, cantharidibus, specificas certasque suppressam lotii secretionem & excretionem restituendi, calculum renum & uesicae comminuendi, uires, insitas esse, credentium, animis euulsuri, extirpaturi. Tempus chartamque perderem, nec charta tempusque sufficeret, si omnes recensere uellem medicos, quibus persuasissimum est, in pertinaciore lotii excernendi suppressione, ad cantharides, ut sacram anchoram, confugiendum esse. Vnicum, reliquos silentio transiens, BOERHAAVIUM (k) adducam, qui cantharides in illam remedium stimulantium classem refert, quae, renum imprimis uasa stimulando, lotii secretionem & excretionem promouent. Vti uero idem, cantharidibus, uirtutem, renum uasa imprimis stimulantem, tribuendo, se suspectum reddere uiderur, ita se peraeque, tum suspicione, tum errore alios, exfoluit, libere & ingenue, plurimis cautelis, monitis, consiliis, ac praeceptis praemissis, & subiunctis, indicando, arque

(k) Tractatu de uiribus medicamentorum, Parisiis, in 8uo, 1726. ed.
Part. 3. cap. 14. no. 3. & 5. p. 260.

atque inculcando: quod diuretica, uti dicuntur, uariis & multiplicibus, quae secretionem & excretionem lotii impediunt, causis congrua esse debeant. Quomodo uero cantharides, ac remedia, ex iisdem parata, tot ac tam diuersis causis, quibus lotii secretio & excretio supprimitur, imminuitur, retardatur, deprauatur, paria, ne dicam, accommodata, semper esse possunt. Quale tibi emolumentum a cantharidibus promittes, si corpus siccius & tabe aridum, pirituae, uasis renum inhaerentis, culpa, impeditam lotii secretionem, & quae ab eadem dependet, excretionem, patiatur? Pessima hic sunt, cantharides, uenena, non exasperatorum saltem morborum, sed ipsius mortis, auctores. Decet hic, Doctore & Duce BOERHAAVIO, (1) ad decocta, emulsiões, & olea, ex parietaria, malua, mercuriali, althaea, oliuis, aliisque, uirtute laxandi & emolliendi notis, probatis, parata, eaque, tum ore assumenda, tum clysmatum forma iniicienda, confugere. Cantharides contra, exigua praesertim remediorum, ex iis confectorum, & probe dilutorum, portio, si, languente solidorum, maxime flaccidorum, motu, totum corpus, sero refertum, turgeat, lotiique secretio, uel imminuta, uel prorsus suppressa sit, locum habent. Eadem uero denuo exulare debent, ut exitiosissima, prorsus proscribenda, damnanda, uenena, si, praesente uehementiore sanguinis, salibus acerbis referti, commotione, non totum modo corpus ardente crucietur febre, sed nimium etiam contractis, quae renum uesicaeque urinariae partes constituunt, fibris, ac uasis, difficilior ac tardior reddatur lotii excretio. Tali quippe remedio, febris augetur causa, eaque aucta, omnia, quae eandem comitantur, mala, deteriora euadunt, nouaque antiquis infesto iunguntur uinculo & societate. Eadem, & grauiora adhuc, incommoda, & detrimenta, a cantharidum usu expectanda, si, renibus, inflammatione affectis, ulcere erosis, calculo obsessis, & obstru-

(1) Lib. Part. & cap. cit. p. 257. & 258.

obstructis, eadem, de qua restituenda laboramus, impedita sit secretio. Quid enim magis inflammationem auget, quam concitatio & efferatio humorum morus, motorum ad partem obstructam & inflammatam affluxus, affluentium attritus, & agitatio? Quid autem his omnibus perficiendis sale cantharidum uolatilii aptius, aut praestantius? Praestat hic, quibusuis acribus & uolatilibus repudiatis, temperantibus & diluentibus efferatiorem sanguinis motum sedare, eiusque abundantiam, secta uena, uti praecepit HIPPOCRATES, (m) minuere. Ulcera renum, si sint in culpa, ulcus, non profundius modo, sed malignius quoque reddent cantharides. Quid in calculo, renum uasa obstruendo, premendo, comprimendo, lotii separationem impediendo, tibi a cantharidum usu promittis? Hic autem omnia sedulo expendere decet, an uerus, compactus & maior iam adsit calculus, aut, an arenulae saltem, sabulumue, renibus inhaerentia, peccent? Deinceps, constitutionis quoque, quam in aegroto deprehendis, habenda ratio. Nam, si de arenularum, in renibus commorantium, praesentia certus sis, earumque protrusio, & excretio, ob fibrarum, sero abundante relaxatarum, inertiam, & languorem, langueat, tum omnino parum salis cantharidum, therebinthinae Venerae, uel oleo amygdalarum dulcium sociati, exhiberi potest. Vti uero exoptatus huic experimento successus in tali casu non deerit, ita sinistro prorsus euentu idem experimentum in sicciore, qui renes sabulo obfessos habet, institues. Cum enim in iisdem, a salium acrium copia, arenularum ipsorumque calculorum generatio sit arcessenda, hinc facile quiuis, quid boni a cantharidum usu sit sperandum, cognoscere potest. Perspicimus omnino euidentissime, uera certaue esse, quae obseruauit & annotauit STEINIVS, (n) remedia nempe, quae ad

prae-

(m) Sect. 6. aphor. 36. Δυσχερὴν φλεβοτομὴν λυεῖ τὰ μὲν δὲ τὰς ἕσθαι.
 (n) Lithographia Curiolâ; occasione diuersorum, in corpore Sere-

praecauendam & abarcendam calculorum generationem commendantur; eandem saepius promouere, & accelerare. Cantharidum itaque usus, in calculorum compactorum, & maiorum, renibus, ureteribus ac uesicae urinariae inhaerentium, curatione, eo magis, ut periculosissimus, fugiendus, quo euidentius, & certius, tum sana ratio, tum plura exempla, nos idem docent. Vel soluendo, uel atterendo; calculus uerus ac solidus, frangendus; fractus comminutus, comminutus consumendus, ac, sabuli forma, expellendus est. Quomodo uero soluetur calculus renum, uel uesicae? acri, regeris, qui ex cantharidibus paratur, liquore. Ast, confer, quaeuo, uires liquoris soluentis, corpori duriori soluendo impares, cum calculi solidi duritiae, & naturae. Concedamus etiam, rincturae cantharidum, uirtutem, soluendis calculis sufficientem, inesse. Ast, qua ratione haec rinctura in calculos saltem ager, non agens simul in renum uesicaeque partes? Nam, cum calculi, renibus, ac uesica urinaria, firmiores, solidiores, & hinc soluti difficiliore sint, certe, prius renes, cum omnibus partibus, lotii secretioni atque excretioni destinatis, dissoluentur, quam calculus compactus, in his partibus nidulans, soluaatur. Si solutio non procedit, atteri calculum, putas. Atteritur, dicitur, attritus diuiditur, diuisus in minores partes, seu arenulas, excernitur. In optimo sane statu deploratae aegrorum, calculis laborantium, res essent, si haec, tam promte operando, ac loquendo, succederent. Plures quippe & longe grauiore difficultates huic sententiae obstant. Qua arte, quo artificio, indica mihi, indica, quaeuo, calculus, cantharidum usu, atteri potest, non attritis partibus mollioribus, quarum complexu coercetur ac continetur. Considera etiam atque etiam, & circumspectis rebus omnibus, rationibusque subdudis, in animo tecum uersa, & loquere, quod cantharides, uel

F

uel

nissinae Principis Barutho-Brandenburgicae, V. Non. Octobris, Ao. M. D. C. C. II. defunctae, post obitum dissecto, reparatorum, calculorum, in 8uo, Baruthi, 1703. ed. §. 19. p. 19. & 20.

uel remedia, ex cantharidibus parata, calculum attritura, attritum eiectione, renum egeant ministerio, ita, ut per renes, salibus cantharidum ad frequentiore[m] ac fortiorem motum concitatos, in calculum agant, nec aliter agere queant. Contemplare nunc porro, atque accuratori mentis trutina examina, quod salina cantharidum spicula, musculosis & nervosis renum fibris infixis, easdem ad crebriorem & uehementiorem sollicitent contractionem, qua, non acria saltem cantharidum salia, sed ipsa quoque renum uasa, neruique, in calculos adiguntur, adacta, maius, cui superando non sufficiunt, impedimentum, actioni, fortius agendo, resistens, experitur, & hinc celerrime resiliunt, in pristinum restituta situm. His meditationibus hoc adhuc iunge ponderandum, quod inter corpus atterens, atque atterendum, iusta, si firmitatem, soliditatem ac duritiem spectes, debeat adesse proportio. Vide igitur, & perpende, quae, inter calculum atterendum, & renes, calculis atterendis seruituros, adfit proportio? Optimum, mones, & praestantissimum, in hac explicatione omisisti, neglexisti; auxilium nempe, & remedium, quod, scopo atterendi calculos, praesentissimum, praebent cantharides, quarum ministerio renes id praestant, quod praestare alias, earundem ope destituti, nequirent. Sed, periri officio medici haud responderet, ueneno uenenum aciendo, interitum accelerare; non opus est remedio acri, renes erodente, absumente; idem, sine his remediis, soli perficiunt calculi, saepeque perfecerunt. Hoc unicum adhuc, ut ad deliberationem adhibeas, te rogatum uolumus, mente, quaeso, uolue, & cogita, quod salinae cantharidum particulae, calculorum attritioni ac diuisioni inseruiturae, eadem, imo maiori plane ui, & potentia, in renes, minus quippe resistentes, quam in calculos, summa renitendi facultate praeditos, agant; renum quippe partibus, ut mollioribus, acria cantharidum salia facilius insinuantur, insinuanda difficillime calculo compacto, quae, si etiam eidem insinuentur, tantum abest, ut his atteratur calculus, ut potius hinc idem rigidior ac firmior reddatur. Acria, inquam, cantha-

cantharidum salia, renum fibris uasisque insinuata, crebriores harum partium contractiones, contractarum restitutiones, excitando, duplicem renibus iniuriam inferunt, quarum altera, primaque, a fortiore stimulo, cantharidibus imputando, altera, a calculo, cui, stimuli, iterum iterumque repetiti, uehementia, frequentius impingunt, impingentes laeduntur, repetenda. Dum autem renes, acri cantharidum sale perpetuo laceffiti, perpetuo hispidis rigidisque calculorum partibus impingunt, non calculi atteruntur, ac diuiduntur, sed renum inflammatio, erosio, sanguinis profusio, & post plura grauiusque mala, quae misera aegrotos ratione cruciant, acerba & uiolenta mors generatur. Generarunt saepe cantharides, in tali rerum statu imprudenter adhibitae, mortem, infensissimum generis humani hostem, nobis, uix tum natis, insidiasque nouas uitae nostrae, iam iam finiendae, struentem, torminibus nouis, sine tormentis, iure, iniustitiae fundamento, adhibendis, quae per cantharides parantur, excogitatis. Idem probant tot funesti casus, tot detestanda experimenta, per mortes aegrotantium instituta, tot deploranda exempla, nunquam probanda, nunquam laudanda. De Morleto, consule regio, refert THEVARTVS, (o) quod urinae suppressione laborans, uehementissimis primum exercitus diureticis, haustis tandem, quae potui additae erant, cantharidibus, grauissima & horrenda mala, atrociora morte, mortis beneficio finita, expertus fuerit. Virum diuitem nouit BACCIVS, (p) suppressa lotii excretionem laborantem, qui, quatuor circiter granis cantharidum, in pollinem redactis, & aliquoties quinta aquae uitis essentia, ut uocatur, lotis, ac uino Graeco exhibitis, post tertiam horam misere cruciatus interiit. Monachi, cui Iulius Caesar Casserius Placentinus, urinam ciendi scopo, cantharides, conseruae capillorum ueneris sociatas, exhibuit, BONETVS (q) meminit, qui, doloribus uentriculi & regionis

F 2

egionis

(o) Nota 13. in Constitut. hyemalem anni 1575. Ballonii Epidem. & Ephemer. p. 166. (p) In Prolegomenis uenenorum ac antidotorum, p. 23. (q) Sepulchreto, seu Anatom. Pract. ed. cit. Tom. 2. l. 3. §. 24. §. 3. p. 1206.

gionis pubis correptus, tertia die periit, in quo, secto cadauere, ureteris sinistri, a calculo, illi impacto obstructio, renisque dextri defectus, ut uerae certaeque morbi, adeo grauis, causae, obseruata & deprehensa fuerunt.

XIV. Cum tam manifesta, atque exitiosa, & graui sint tormenta, ac detrimenta, quae in praesenti similique statu cantharides renibus inferunt, omnibus prudentibus talia experimenta maxime exosa erunt, ex hoc quoque fundamento, damnanda, detestanda, quia interdum calculi, per longius temporis spatium, in renibus, sine notabili incommodo, commorantur, qui, stimulantium impetu, in ureteres protrusi, acerbissimos cruciatus pariunt, cruciantes ad mortem usque. In Principis corpore, scribit ANTONIVS DE POZZIS, (r) post mortem aperto, praeter alias partes corruptas, inuentus ren dexter mirae magnitudinis, maior capite puelli duorum annorum, ponderans libras duas cum semisse, cuius centro inhaerebat calculus, uncias tres & dimidiam pendens, ren uero sinister ad minimum centum paruis lapillis erat refertus. Sed, quod mirum est, & non satis mirari potest, toto uitae tempore nunquam de renum doloribus, calculis, urinis sabulosis, aut difficulter, uel diminute, fluentibus, conquestus fuit, multo minus, ad ingens renis dexteri augmentum, femur dextrum torporem est perpeffum. Hic quiete, & temperantia in cibo potuque, opus est; nihil certe, si calculus renum tantae sit magnitudinis, ut ureterem transire nequeat, ualet ars salutaris, nihil quoque prodest chirurgia, multo minus acria remedia, qualia, cantharides, conueniunt. Vnus calculus, inquit FERNELIVS, (s) si maior, inaequalis, ac scaber, atrocissimi causa doloris saepe existit; hic enim, dum per angustam ureterem deuoluitur, hunc magna ui dilatans, atque dilacerans, perquam immaniter excruciat. In iis, qui iam pridem renum doloribus, a calculo ortis, erant affueti, usque adeo dilatatum ureterem aliquando comperimus, ut in eum maior digitus immitti posset;

per

(r) Ephemerid. Naturae Curios. Dec. I. Ao. 4. & 5. obs. 29. Simile exemplum, idem, ibidem, obs. 32. affert. (s) Oper. Vennetii, in 4to, 1566. edit. Patholog. lib. 6. cap. 12. p. 377.

per hunc mediocres calculi sine molestia excidebant, qui olim, non nisi summo cruciatu, procidissent; qui uero, aut nondum, aut certe raro, & leuiter, renum dolore, a calculis dependente, tentati sunt, minimo calculo maxime affliguntur. Quo maior uero calculus, in ureterem protrusus, quo maior, qua protruditur, uis, & impetus, eo acerbior, qui cruciat, ac torquet, oritur, dolor. Eadem mala passus fuit aegrotus apud RVYSCHIVM, (t) qui, ex hac, quam allegauimus, causa, impedita urinae secretionem, uehementissimis uentris crurumque doloribus, & uomitu materiae nigricantis, correptus, uitam cum morte commutauit, in cuius cadauere aperto, ren dexter, duobus obsessus calculis, ren uero sinister monstrosae magnitudinis, ac ureter, ex eodem prodiens, calculo, magnitudine & forma oliuam minorem aequante, cuius superficies innumerabilibus calculis & arenulis septa & obducta erat, obstructus, ualde dilatatus, & superius aqueo humore repletus, inferius uero naturali rubicundior & inflammatus, inuenta sunt. Haud maior quidem calculus, sed maior ureteris fuit dilatatio, quam citatus describit RVYSCHIVS; (u) a calculo enim nucis auellanae magnitudine, infimam ureteris dextri partem, supra insertionem in uesicam, obstruente, obthurante, adeo a purulenta, quam continebat, materia, idem distentus fuit, ut pintam ad minimum contineret. Quid mirum, si misera mulier, tantis a longo tempore torminibus, & cruciatibus tam immanibus, uexata, torta, multoties mortem appetierit ante, quam finem uitae desideratissimum inueniret. Inuenisset forte eundem promptius & citius, uocato in auxilium medico, qui, praescriptis cantharidibus, omnia deteriora reddendo, ac cruciatus cruciatibus cumulando, breuiorem, ast acerbiorum simul, mortis acerbioris procurasset terminum.

XV. Obiiceretur uero nobis, quod uirtutem diureticam, eamque perpetuam, ac certam, cantharidibus denegando, o-

F 3 mnes

(t) Obseruat. Anatom. Chirurgic. Centuria, Amstelodami, in mat. 4to. Ao. 1691. ed. obs. 15. p. 20. ad 22. (u) Obs. Cent. & ed. cit. obs. 94. p. 119. ad 121.

omnes iisdem vires uideamur denegare. Nam, easdem, urinam ciendo, ciere atque euacuare quasuis impuritates, quibus remotis, uniuerso corpori prospiciatur, atque ex eodem, serum abundans euacuetur, noto notius esse dicunt. Sufficiunt eadem, aliis remediis incassum adhibitis. Nullis remediis, scribit BARTHOLINVS, (x) seu externis, seu internis, etiam ualidissimis, ex arte & amicorum consiliis praescriptis, potuit calculus suo loco depelli, uel lotium promoueri, nisi sola cantharidum infusione, a me descripta, qua hausta, ter cochleare unum uel alterum lotii emisit. At, attende, quae subiungit Bartholinus; sed, inquit, suppressa mansit urina, quia causa obstruens amoueri non potuit, nec calculus prope ureteris exitum sinistro reni impactus locum deserere uoluit. Huc quoque pertinet testimonium CAPIUACCII, (y) qui, ad promouendam lotii excretionem, & serum abundans, ac in uniuerso corpore, uel abdomine, stagnans, per eandem promotam, euacuandum, cantharides maximi facit. Ego, ait idem, ab omnibus desertos, cantharidum usu restitutos uidi. Enim uero, si casum consideremus, in quo cantharides Capiuaccius tantopere praedicat, idem antecedentibus (z) a nobis iam propositus & explicatus est. Vnde & hoc patet, quod in his a citato auctore non dissentiamus, eandem cum eodem fouentes sententiam, idemque cum eodem remedium, in seri excessu, & solidorum flacciditate, ut fortius stimulans, commendantes. Et hoc modo, si eadem partium solidarum & fluidarum adsit constitutio, eademque, quam adduximus, causa, cantharides in aliis etiam morbis adhiberi possunt. Nostrarum iam esset partium, de reliquis cantharidum uiribus, quae illis, in curandis morbis ueneris, deliriis, affectibus soporosis, &c. tribuntur, mentem nostram explicare, sed temporis & paginarum angustia impediti idem differre tenemur, alia occasione promissam *de cantharidibus, prudentiae & amenitiae auctori*, dissertationem communicaturi, cui alteram sociabimus, *de Pescaroriis, asylo imprudentum medicorum.*

(x) Epistol. Cent. 4. epist. 21. p. 93. (y) Pract. ed. cit. lib. 3. cap. 19. p. 689. (z) cap. 5. p. 11. ad 14.

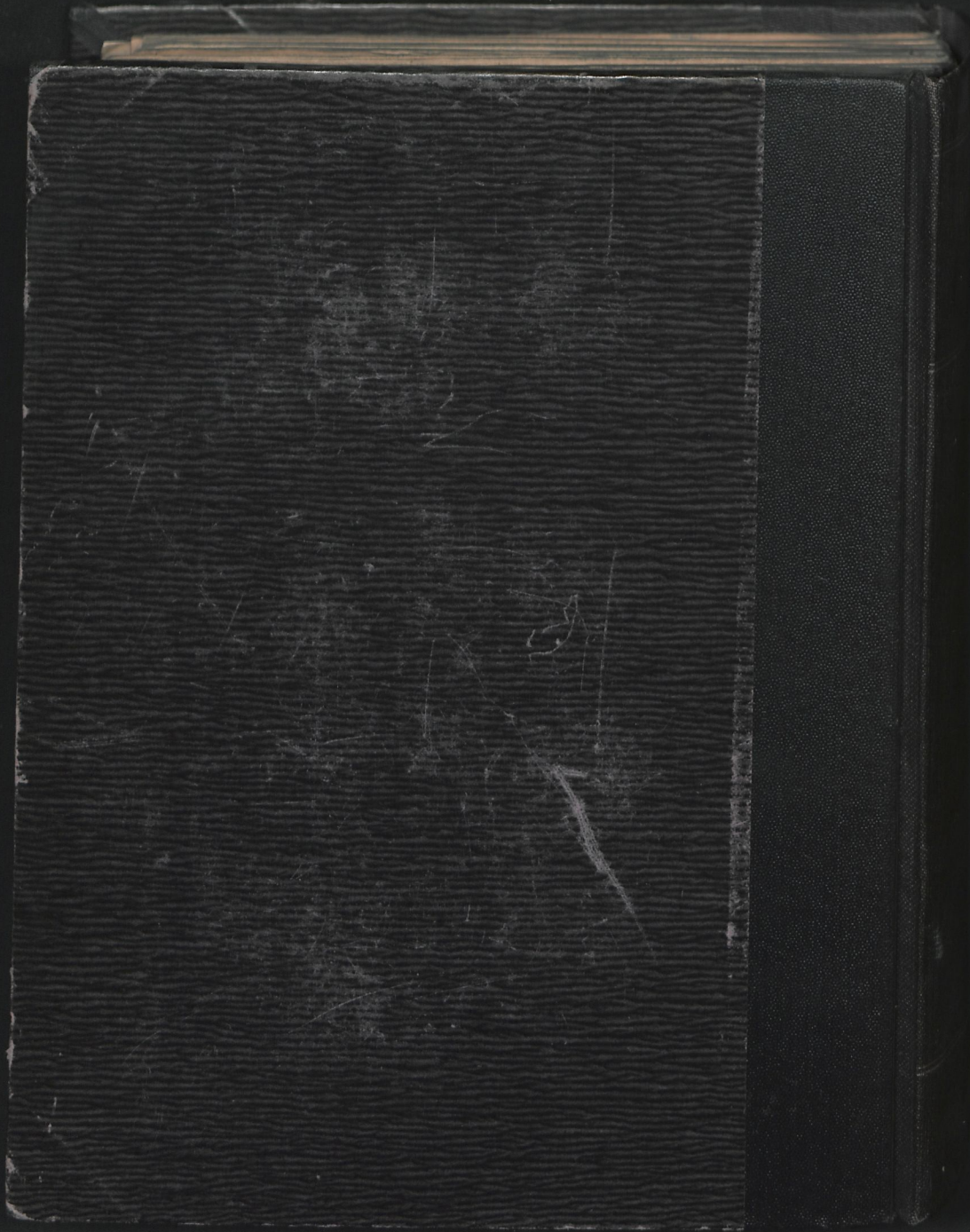

W 078

ULB Halle
006 666 019

3

DE
1740 21 1/2 23
5. 1/2
CANTHARIDIBVS
PROSPERAE ADVERSAEQVE AVCTORI-
BVS VALETVDINIS

PRAESIDE
**CHRISTIANO GOTTFRIED
STENTZELIO**
ARTIS SALVTARIS AC PHILOSOPHIAE DOCTORE
CHIRVURGIAE ET PATHOLOGIAE PROFESSORE
PVBLICO ORDINARIO

DIE IX. NOVEMBRIS. AO. CIOIO CC XL
PRO LICENTIA
SVM MOS IN MEDICINA IMPETRANDI
HONORES ET PRIVILEGIA
DISPV TABIT
IO. GEORGIVS HERRMANNVS
MED. CANDIDATVS.

VITEMBERGAE
EX OFFICINA EICHSFELDIANA
ACADEMIAE A TYPIS.

